

Від Іоана

Свята Євангелія

Пришестя Христа

- 1** ¹Ще до існування світу було Слово¹, і Слово було з Богом, і Слово було Бог.
² Той, Хто був Словом, був з Богом споконвіку.
³ Все було створене через Нього, і ніщо не було створене без Нього.
⁴ В Ньому було життя, і воно було Світлом² для людей.
⁵ Світло сяє в пітьмі, й темрява не здолала³ світла.

⁶Був собі чоловік, посланець Божий, на ймення Іоан. ⁷Він прийшов свідчити про Світло, щоб через нього всі змогли почути й повірити у Нього. ⁸Сам він не був Світлом, а прийшов, щоб свідчити про Нього, ⁹про справжнє Світло, Яке приходить у світ і світить кожній людині. ¹⁰Слово вже було в світі, і світ через Нього почався, та світ не впізнав Його. ¹¹Він прийшов у світ, що належав Йому, та Його власний народ не прийняв Його.

¹²Але всім тим, хто прийняв Його й повірив у Нього, Він дав право стати дітьми Божими. ¹³Вони не народжуються, як немовлята, за бажанням чи волею батьків їхніх. Вони народжуються від Бога. ¹⁴І Слово стало Людиною й оселилося серед нас. Ми побачили Його Божественну Велич, Велич Єдиного Сина Отця Свого. Він був сповнений благодаті і правди. ¹⁵Іоан свідчить про Нього, проголошуючи: «Це саме Той, про Кого

я казав: „Той, Хто йде за мною — величніший за мене, бо Він був і до мене”.
¹⁶⁻¹⁷Від повноти Його правди й благодаті ми приймали одну благодать за іншою, бо Закон був нам даний через Мойсея, але благодать і правда прийшли через Христа. ¹⁸Ніхто й ніколи не бачив Бога, лише Єдиний Син, Який і є Богом, Той, Хто найближчий до Отця, Він показав нам, який Бог є»⁴.

Свідчення Іоана про Ісуса

(Мт. 3:1-12; Мк. 1:1-8; Лк. 3:1-9, 15-17)

¹⁹⁻²⁰Коли юдейські лідери з Єрусалиму послали священників і левитів запитати: «Хто ти такий?» Іоан признався щиро, не уникаючи відповіді: «Я не Христос».

²¹«То хто ж ти такий? — спитали вони, — Ілля?» «Ні», — відповів він. «Може, пророк?»⁵ Він знову відповів: «Ні».

²²Тоді вони мовили до нього: «Скажи нам, хто ти, щоб ми могли розповісти тим, хто нас послав сюди. Що ти скажеш про себе?»²³Іоан сказав словами пророка Ісаї:

«Я голос Того, хто гукає в пустелі:

„Зробіть прямим шлях для

Господа”». *Ісаія 40:3*

²⁴Цих людей, які розпитували Іоана, послали фарисеї. ²⁵Тож вони знову запитали його: «Якщо ти не Христос, не Ілля, не пророк, то чому ти хрестиш людей?»²⁶⁻²⁷У відповідь він сказав: «Я

¹ **1:1 Слово** З грецької «*логос*»: будь-який засіб зв'язку або повідомлення інформації. У цьому випадку воно означає «Христос», через Якого Господь сповістив світові про Себе. Також див.: Ін. 1:10, 14, 16.

² **1:4 Світло** Йдеться про Ісуса Христа (Слово), Який приніс світові істинне розуміння Бога. Також див.: Ін. 1:7.

³ **1:5 не здолала** Або «не зрозуміла».

⁴ **1:18 Той... який Бог є** Деякі древньогрецькі рукописи наводять: «Він найближчий до Отця, і тому, коли ми бачили Його, ми бачили Бога».

⁵ **1:21 пророк** Можливо, вони мали на увазі пророка, якого Господь обіцяв Мойсею послати народу Своему. Див.: Повт. Закону 18:15-19.

хресчу людей водою, та серед вас є Той, Невідомий вам, Хто прийде після мене. Я ж не гідний навіть бути рабом, який схиляється, щоб розв'язати ремінці Його сандалій».

²⁸Все це сталося у Віфанії, по той бік ріки Йордан, де Іоан хрестив людей.

Ісус — Ягня Боже

²⁹Наступного дня, побачивши, що до нього йде Ісус, Іоан промовив: «Он гляньте, це Ягня Боже, Яке забирає на себе гріх світу. ³⁰Це Він, про Кого я казав: „За мною йде Той, Хто величніший за мене, бо Він був і до мене. ³¹Навіть я не знав Його, але я прийшов хрестити людей водою, щоб народ ізраїльський знав, що Він — Христос”».

³²І ось ще що сказав Іоан: «Я бачив Духа, що сховався до Нього з неба в подобі голуба і залишався на Ньому. ³³Навіть я не знав Його, але Той, Хто послав мене хрестити людей водою, сказав мені: „Ти побачиш Духа, що зійде і залишиться з Цоловиком. Він і є Той, Хто хреститиме Духом Святим”. ³⁴Я це бачив і свідчу, що Він і є Син Божий¹».

Перші Ісусові учні

³⁵Наступного дня Іоан знову був там з двома своїми учнями. ³⁶Побачивши Ісуса, Який проходив повз них, він сказав: «Погляньте, ось Ягня Боже». ³⁷Двоє його учнів почули це й послідували за Ісусом. ³⁸Ісус обернувся і, побачивши, що вони йдуть за Ним, запитав: «Чого вам треба?» А ті відповіли: «Равві! Де Ти живеш?» («Равві» означає «Вчитель»).

³⁹«Ходімо, побачите», — відповів Ісус. Тож вони пішли й побачили, де Він живе, і залишилися в Нього аж до вечора. І було то близько четвертої години. ⁴⁰Почувши те, що сказав Іоан про Нього, вони пішли за Ісусом. Одного з тих двох, звали Андрієм, і був він братом Симона, якого ще звали Петром.

⁴¹Насамперед він знайшов свого

¹ 1:34 Він і є Син Божий. Деякі давньогрецькі рукописи наводять: «Він — Обранець Божий».

брата Симона і сказав йому: «Ми знайшли Месію». (Це слово означає «Христос»). ⁴²Тоді Андрій привів Симона до Ісуса, та подивившись на нього, Він мовив: «Ти, Симон, син Йони, зватимешся Кифом»².

⁴³Наступного дня Ісус вирішив іти до Галилеї. Зустрівши Пилипа, Ісус звернувся до нього: «Йди за Мною». ⁴⁴Пилип був родом із Вифсаїди, того ж самого міста, що і Андрій та Петро. ⁴⁵Коли Пилип зустрів Нафанаїла³, то сказав йому: «Ми знайшли Того, про Кого Мойсей писав у Законі і про Кого писали пророки. Це Ісус із Назарета, Йосипів Син». ⁴⁶Нафанаїл запитав Пилипа: «Чи може щось добре прийти з Назарета?» А Пилип відповів: «Ходімо, сам переконаєшся».

⁴⁷Побачивши, що Нафанаїл іде до Нього, Ісус сказав: «Ось справжній ізраїльтянин, який зовсім не має лукавства⁴. ⁴⁸«Звідки Ти знаєш мене?» — спитав Нафанаїл. Ісус відповів: «Перш ніж тебе покликав Пилип, Я бачив тебе, коли ти сидів під фіговим деревом». ⁴⁹«Равві, Ти — Син Божий, Цар Ізраїлю», — сказав Нафанаїл. Ісус же відповів йому на те: ⁵⁰«Ти повірив у Мене, бо Я сказав, що бачив тебе під фіговим деревом? Та ти побачиш ще більші дива». ⁵¹І додав: «Істинно кажу тобі: побачиш ти, як небо розкриється і Ангели Господні підійматимуться та спустатимуться⁵ на Сина Людського».

Весілля в Кані

2 ¹За два дні по тому, в місті Кані, що в Галилеї, було весілля. Ісусова мати теж була там. ²Запросили на весілля й Ісуса з учнями. ³Коли вино було випите, мати сказала Ісусові: «Вина вже немає,

² 1:42 Кифа. Це ім'я перекладається як «Петро», що означає «камінь», «скеля».

³ 1:45 Нафанаїл. Це ім'я зустрічається лише у Ін. 1:45–51; 21:2. Див.: Мт. 10:3; Мк. 3:18; Лк. 6:14.

⁴ 1:47 не має лукавства. У Старому Заповіті інше ім'я Ізраїля було Яків, яке характеризується словами «обман» або «хитрість», за які він був добре відомий. Див.: Бут. 27:35–36.

⁵ 1:51 Див.: Бут. 28:10–17. Цей вірш є частиною оповіді про сон Якова, де він бачив сходи, що вели з землі й аж до самого неба, та Божих Ангелів, які походили тими сходами вгору і вниз.

бо гості все випили». ⁴Ісус відповів їй: «Люба жінко, навіщо кажеш Мені про це? Мій час іще не настав». ⁵Тоді Його Мати сказала слугам: «Робіть усе, що Він звелить».

⁶У тому місці стояло шість великих кам'яних глеків для води, що люди використовували для юдейських обрядових обмивань¹. І кожна з них вміщувала приблизно дві чи три міри² рідини. ⁷Ісус наказав слугам: «Наповніть ці глеку водою». І ті виконали, що Він звелів. ⁸Тоді Ісус знову звернувся до них: «А тепер зачерпніть трохи і віднесіть величезному старості». Слуги виконали й це.

⁹⁻¹⁰Староста покуштував ту воду (яка перетворилася на вино) і здивувався, бо не знав звідки вино взялося. А слуги, які подали йому келих, знали про це. Тоді староста покликав нареченого й мовив до нього: «Всі люди пригощають спочатку добрим вином, а коли гості сп'яніють, тоді ставлять на стіл гірше. Ти ж приховав від гостей добре вино аж до тепер».

¹¹Це було перше чудо, що здійснив Ісус. То сталося в Кані в Галилеї. Так Він виявив Свою Божественну Велич, і Його учні повірили в Нього. ¹²Після того Ісус разом зі Своєю матір'ю, братами та учнями попрямував до Капернаума. І там вони перебували кілька днів.

Ісус у храмі (Мт. 21:12–13; Мк. 11:15–17; Лк. 19:45–46)

¹³Через те, що наближалася юдейська Пасха, Ісус вирушив до Єрусалиму. ¹⁴Прийшовши до храму, Він побачив там людей, які продавали худобу, овець та голубів. Ісус також побачив мініяїл, котрі сиділи за столами. ¹⁵Тоді, сплївши з мотузки батога, Він повиганяв усіх із храму геть, разом з вівцями та худобою. Поперевертавши столи мініяїл, Він порозкидав їхні гроші. ¹⁶До тих, хто прода-

¹ **2:6 обрядових обмивань** У юдеїв були особливі релігійні правила і звичаї, зокрема, омиття рук перед вживанням їжі, перед молитвою у храмі та в інших випадках.

² **2:6 дві чи три міри** Міра приблизно дорівнювала 40 літрам. Отже, ці кам'яні посудини вміщували від 80 до 120 літрів.

вали голубів, Ісус мовив: «Заберіть усе це звідси й не перетворюйте дім Отця Мого на базар!»

¹⁷І згадали Його учні, що написано у Святому Писанні:

«Ревнощі до дому Твого з'їдають мене».

Псалми 69:10

¹⁸Деякі з юдеїв запитали Ісуса: «Яке чудо здійсниш нам у доказ того, що маєш право робити це?» ¹⁹У відповідь Ісус мовив: «Зруйнують храм цей, і Я відбудую його знову за три дні».

²⁰І сказали юдеї: «Цей храм бувдали сорок шість років, а Ти збираєшся відбудувати його за три дні?» ²¹Та говорячи про храм, Ісус мав на увазі тіло Своє. ²²Після того, як Він воскрес із мертвих, Його учні згадали, що Він казав про це, і повірили і в Святе Писання, і в слова Ісусові.

²³Коли Ісус був у Єрусалимі в дні Пасхи, багато хто повірив у Нього, бо побачили дива, здійснені Ним. ²⁴Та Ісус не довіряв їм, бо знав усі їхні думки. ²⁵Не потребував Він і нічиїх розповідей про людську природу, бо знав, що вони мають на серці.

Ісус і Никодим

3 ¹І був там чоловік на ім'я Никодим. Він був фарисеєм і одним з юдейських вождів. ²Якось уночі прийшов він до Ісуса й каже: «Равві, ми знаємо, що Ти Вчитель, посланий Богом, бо ніхто не здатен на такі чудеса, як Ти, якщо його не підтримує Бог».

³«Істинно кажу вам, — відповідь тоді Ісус, — якщо хтось прагне побачити Царство Боже, людина має знову³ народитися. Хто не народився знову, той не бачитиме Царства Божого».

⁴«Але якщо людина вже стара, як же може вона народитися знову? — запитав Никодим. — Адже ніхто не може повернутися в череві материнське і знову вийти з нього».

⁵«Істинно кажу вам, — відповідь тоді Ісус, — людина має знову народитися від води і Духа. Бо якщо вона не пройде

3:3 знову Або «з вище».

через народження водою і Духом, то не ввійти їй до Царства Божого. ⁶Все, народжене від людської плоті, — це плоть, а від Духа народжене — духовне. ⁷Не дивуйся з Моїх слів про те, що маєш знову народитися. ⁸Вітер дме туди, куди заманеться. Ти чуєш його завивання, та не знаєш, звідки дме вітер і куди. Так і з кожним народженим від Духа Святого»¹.

⁹«Як же це може бути?» — запитав Никодим. ¹⁰Ісус на те сказав йому: «Ти поважний вчитель народу ізраїльського і не знаєш цього? ¹¹Істинно кажу: ми говоримо про те, що знаємо і розповідаємо про те, що бачили, та ви, люди, не приймаєте свідчення нашого. ¹²Я розповідав вам про земні речі, та ви не вірите Мені. Як же ви повірите, коли говоритиму про Небесне? ¹³Ніхто не зійшов на небо, крім Того, Хто зійшов звідти — Сина Людського.

¹⁴Мойсей підніс на жердині змію в пустелі². Так само буде і з Сином Людським — Він також мусить бути піднесений. ¹⁵І тоді всі, хто вірить у Нього, одержать вічне життя³. ¹⁶Бо так сильно полюбив Бог цей світ, що віддав Свого Єдиного Сина заради того, щоб кожен, хто в Нього вірує, не був загублений, а здобув вічне життя.

¹⁷Не на осуд світу послав Бог Свого Сина, а на те, щоб світ через Нього спасся. ¹⁸Того, хто вірує в Нього, не буде засуджено, але того, хто не вірить, вже засуджено, бо він не повірив у Єдиного Сина Божого.

¹⁹Ось підстава для засудження: Світло⁴ прийшло у світ, та люди віддали перевагу темряві, бо лихими були вчинки їхні. ²⁰Кожен, хто чинить зло, ненавидить Світло й намагається уникати його, щоб вчинки його лишалися таємними. ²¹Той же, хто йде за правдою, прямує до

Світла, щоб видно було, що вчинки його від Бога».

Ісус та Іоан Хреститель

²²Після цього Ісус зі Своїми учнями вирушив до землі юдейської. Там Він залишався зі Своїми послідовниками і хрестив людей. ²³Іоан теж хрестив у Еноні, що біля Салима, бо там було багато води⁵. Чимало людей приходило до Іоана, і він хрестив їх. ²⁴Тоді ще Іоана не було кинуте до в'язниці.

²⁵Деякі з Іоанових учнів почали сперечатися з одним юдеєм щодо обрядового обмивання⁶. ²⁶Тож вони підійшли до Іоана й сказали: «Равві, Той, з Ким ти був по той бік Йордану, і про Кого ти свідчив, так от Він тепер теж хрестить людей, і всі йдуть до Нього».

²⁷Тоді Іоан відповів їм: «Людина не може щось приймати, якщо воно не дано їй від Бога. ²⁸Ви самі були свідками того, як я казав: „Я — не Христос, а лише посланий поперед Нього“. ²⁹Нареченим може бути лише той, у кого є наречена. А дружка — це той, що стоїть і прислухається, коли ж прийде молодий, і радіє, почувши його голос. Тож і я зараз сповнений тієї ж радості, бо Він вже прийшов. ³⁰Його значення весь час зростатиме, а моя роль ставатиме все скромнішою».

Посланець Господній

³¹«Той, Хто прийшов згорі,⁷ — величніший від усіх людей, які живуть у цьому світі. Той же, хто прийшов з землі, належить землі і говорить про земне. Отже, Той, Хто прийшов з небес, — величніший за всіх. ³²Він свідчить про все, що бачив і чув, але люди те не приймають.

³³Хто вірить у Його свідчення, вірить і в те, що Бог — істинний. ³⁴Адже Той, Кого Бог послав, мовить слова Божі і сповнений Духом Божим. ³⁵Отець любить Сина Свого і дав Йому владу над

¹ 3:8 Духа Святого Або «вітра».

² 3:14 Мойсей... в пустелі Числ. 21:4–9.

³ 3:15 Деякі богослови вважають, що розповідь Ісуса з Никодимом продовжується по 21 вірш.

⁴ 3:19 Світло Йдеться про Ісуса Христа або Слово, Який приніс світові істинне розуміння Бога.

⁵ 3:23 Іоан... води Поруч протікала ріка Йордан.

⁶ 3:25 обмивання У юдеїв були особливі релігійні правила і звичаї, зокрема, омивтя рук перед вживанням їжі, перед молитвою у храмі, та в інших випадках.

⁷ 3:31 Той... згорі Мається на увазі Ісус Христос.

усім. ³⁶Той, хто вірує в Сина, має вічне життя, але не побачить вічного життя той, хто не слухатиметься Сина, і гнів Божий впаде на того».

Ісус і самаритянка

4 ¹Фарисеям стало відомо, що Ісус повертає на Свій бік і хрестить більше учнів, ніж Іоан. ²(Насправді ж Ісус сам не хрестив людей, це робили Його учні). ³Тож, почувши про це, Ісус залишив Юдею і знову подався до Галілеї. ⁴По дорозі туди Йому потрібно було переходити через Самарію.

⁵В Самарії Ісус прийшов до міста Сіхар, неподалік від землі, що Яків віддав своєму синові Йосипу. ⁶Там знаходилася криниця Якова. І було тоді близько полудня, коли Він, втомившись з дороги, сів відпочити коло Якової криниці. ⁷Ісус звернувся до самаритянки, яка прийшла до криниці набрати води: «Дай мені напитися». ⁸Його ж учні пішли до міста купити щось поїсти.

⁹Самаритянка спитала: «Чому це Ти, юдеї, просиш у мене, самаритянки, напитися?» (Юдеї не спілкувалися з самаритянами¹). ¹⁰Ісус відповів їй: «Якби ти знала про те, що Бог дає людям, і Хто у тебе просить напитися води, то сама б попросила в Мене, і Я дав би тобі води живої».

¹¹⁻¹²«Шановний, — каже жінка, — але ж Ти й відра не маєш, а криниця глибока. То як же збираєшся дістати тієї живої води? Чи, може, Ти величніший за пращура нашого Якова, що дав нам цю криницю і сам пив із неї разом з дітьми своїми і худобою?» ¹³На те Ісус відповів їй: «Кожен, хто вип'є цієї води, скоро знову спрагу відчує. ¹⁴Але хто вип'є тієї води, що Я йому дам, ніколи більше не страждатиме від спраги, бо вода, якої Я дам напитися, перетвориться в людині на животноє джерело, що несе вічне життя». ¹⁵Тоді жінка каже: «Шановний Добродію, то дай же і мені тієї води, щоб

¹ 4:9 Юдеї не спілкувалися з самаритянами. Або «Юдеї не користалися нічим, чого торкалися самаритяни».

я більше ніколи не відчувала спраги й не приходила сюди по воду».

¹⁶Ісус сказав їй: «Йди поклич свого чоловіка і сама приходи сюди». ¹⁷«У мене немає чоловіка», — відповіла вона. Ісус тоді промовив: «Правду кажеш, що не маєш чоловіка. ¹⁸У тебе було їх п'ятеро. А той, якого маєш тепер, не чоловік тобі! Отже, ти сказала правду».

¹⁹Тоді жінка й каже Йому: «Тепер я бачу, Пане, що Ти — пророк!» ²⁰Наші батьки йшли на цю гору³ поклонятися, але ви, юдеї, стверджуєте, буцімто Єрусалим є тим самим місцем, де ми маємо поклонятися Господу».

²¹Ісус на те відповів: «Жінко, повір Мені! Надходить час, коли ви поклонятиметеся Отцю не на цій горі й не в Єрусалимі. ²²Ви, самаритяни, поклоняєтеся тому, чого не розумієте. Ми ж, юдеї, знаємо, чому поклоняємося, бо спасіння приходить від юдеїв. ²³Та близький той час, і він уже настав, коли справжні прихильники поклонятимуться Отцю в душі та істині. Таких людей і прагне Отець в богомольці собі. ²⁴Бог є Дух. І той, хто поклоняється Йому, має поклонятися в душі та істині».

²⁵Йї мовила до Нього жінка: «Я знаю, що має прийти Месія. (Якого називають Христом). Коли ж Він прийде, то розтлумачить нам про все». ²⁶Тоді Ісус їй і каже: «Той, Хто розмовляє з тобою, і є Христос».

²⁷В цей час підійшли Його учні й дуже здивувалися, що Він розмовляє з жінкою. Та ніхто з них не спитав: «Що Тобі треба від неї?» або «Чому розмовляєш із нею?»

²⁸Жінка залишила свій глечик й, повернувшись до міста, сказала людям: ²⁹«Ходімо побачите Чоловіка, Який розповів мені про все, що я зробила в житті! Можливо, Він і є Христос».

² 4:19 пророк За Писанням, пророк знав те, що було приховано від інших людей.

³ 4:20 Наші... гору Йдеться про гору Гаризим, де самаритяни побудували храм, який було зруйновано приблизно в 110 році до Р.Х., але й після знищення храму самаритяни вважали цю гору місцем поклоніння.

³⁰Тоді вони залишили місто й пішли до Нього.

³¹Тим часом Ісусові учні умовляли Його: «Вчителю, Ти б чогось попоїв!»

³²Але Він їм відповів: «Я маю їжу, про яку вам нічого невідомо». ³³І почали учні питати один одного: «Можливо, Йому хтось вже приніс поїсти?»

³⁴Ісус мовив до них: «Їжа Моя в тому, щоб виконувати волю Того, Хто послав Мене, і закінчити Його справу.

³⁵Засіваючи поле, ви часто кажете: „Ще чотири місяці, а там і жнива”. Отож кажу Я вам, підведіть очі й погляньте на поля. Вони вже готові для жнив.

³⁶Жнець уже одержує платню і збирає врожай для вічного життя, щоб і сіяч, і жнець удвох раділи й були щасливі.

³⁷І справді слухна приказка: „Один сіє, другий жне”. ³⁸Я послав вас збирати те, над чим ви не трудилися: інші працювали, а ви прийшли, щоб зібрати приботок».

³⁹Багато самаритян із цього міста повірили в Ісуса зі слів жінки, яка свідчила: «Він розповів мені про все, що я робила в житті». ⁴⁰Коли самаритяни прийшли до Нього, то попросили Його побути з ними, тож Він залишився там на два дні. ⁴¹І багато хто ще повірив в Ісуса, почувши, що Він їм розповідав. ⁴²Вони сказали тій жінці: «Спочатку ми повірили в Ісуса з твоїх слів, а зараз ми почули Його самі. Отже, ми бачимо, що цей Чоловік і справді Спаситель світу».

Ісус зціляє сина чиновника (Мт. 8:5–13; Лк. 7:1–10)

⁴³Через два дні Ісус пішов звідти до Галилеї, ⁴⁴бо Він сам говорив, що пророка не шанують у його рідній вітчизні. ⁴⁵Отже, коли Ісус прийшов туди, галилеяни щиро зустріли Його, тому що вони були на святі Пасхи в Єрусалимі, та бачили все, що Він там звершив.

⁴⁶Ісус знову попрямував до міста Кани, що в Галилеї, де Він перетворив воду на вино. На той час у Капернаумі в одного царського чиновника хворів син. ⁴⁷Чинovníк довідався, що Ісус прийшов до Галилеї з Юдеї. Він став перед Ісусом

і почав благати завітати до Капернаума, щоб зцілити сина, бо той уже помирав.

⁴⁸Та Ісус каже йому: «Ви, люди, якщо не побачите знамення й чуда, ніяк не можете повірити в Мене». ⁴⁹Чинovníк благав: «Господи, благаю Тебе, прийди, поки мій син ще не помер!»

⁵⁰І відповів йому Ісус: «Йди додому, твій син житиме». Чоловік повірив тому, що сказав Ісус, й пішов додому.

⁵¹По дорозі додому він зустрів своїх слуг, які сповістили, що син його одужав.

⁵²Він запитав, коли стало краще його синові, і йому відповіли: «Лихоманка залишила його вчора десь о першій годині по полудні». ⁵³І батько збагнув, що саме в цей час Ісус сказав йому: «Твій син житиме». І він повірив у Ісуса, а разом з ним і вся його родина. ⁵⁴Це було друге чудо, яке звершив Ісус у Галилеї, повернувшись з Юдеї.

Зцілення хворого в купальні

5 ¹Після цього настало юдейське свято, й Ісус пішов до Єрусалиму. ²Там біля Овечих воріт є купальня, що звалася арамейською Вифезда¹ і мала п'ять критих галерей з колонами. ³У тих галереях лежало багато хворих, сліпих, кривих та немічних. [Вони чекали, поки вода почне вирувати]². ⁴[І час від часу Ангел Господній сходив з неба, щоб збовтати воду. І той, хто першим входив у ту воду, одразу видужував, хоч би якою хворобою він страждав]³.

⁵І був там чоловік, який хворів на той час уже тридцять вісім років. ⁶Коли Ісус побачив, що той чоловік лежить там, і знаючи, що він хворіє так давно, Він запитав: «Хочеш одужати?»

⁷Хворий Йому відповів: «Господи, нікому мене занурити у воду, коли вона починає вирувати. Поки я намагаюся дістатися до купелі, як мене завжди хтось випереджає». ⁸Ісус сказав йому:

¹ **5:2 Вифезда** Купальня, яка знаходилася на північ від храму Господнього у Єрусалимі.

² **5:3** У деяких древньогрецьких рукописах цього речення немає.

³ **5:4** У деяких древньогрецьких рукописах цього вірша немає.

«Вставай, візьми постіль свою і ходи». ⁹І чоловік одразу ж одужав, узяв постіль свою і почав ходити. І сталося це в суботу.

¹⁰Юдеї почали говорити щойно зціленому: «Сьогодні субота, і Закон забороняє носити постіль у руках!» ¹¹Той відповів: «Чоловік, Котрий зцілив мене, сказав: „Візьми постіль свою і ходи”». ¹²Тоді вони спитали його: «Хто цей Чоловік, Який сказав тобі взяти постіль і йти?» ¹³Але зцілений не знав, Хто то був. Оскільки там було багато людей, то Ісус пішов звідти, щоб Його не помітили.

¹⁴Пізніше Ісус знайшов того чоловіка у храмі й мовив до нього: «Ось ти вже й видужав, тож не гріши більше, аби з тобою чогось гіршого не сталося». І той чоловік пішов. ¹⁵І він розповів юдеям, що це Ісус зцілив його. ¹⁶Через те й стали переслідувати юдеї Ісуса, бо Він усе це робив у суботу.

¹⁷Ісус сказав їм: «Отець Мій працює весь час безперервно, то й Я мушу так працювати». ¹⁸Через це, ще дужче юдеї захотіли вбити Його. Вони казали: «Він не лише порушив Закон про суботу, а й Бога Отцем Своїм називав, тим самим ставлячи Себе нарівні з Богом».

Ісус — Син Божий

¹⁹І мовив Ісус: «Істинно кажу вам: Син нічого не може вчинити зі Своєї волі. Він мусить побачити, що Отець Його робить. Отже, що робить Отець, те й Син Його робить. ²⁰Отець любить Сина Свого і не приховує від Нього нічого з того, що робить, і покаже Він ще більші справи, ніж ті, що ви бачили, тож ви дивуватиметесь. ²¹Так само, як Отець воскрешає померлих і дає їм життя, так і Син повертає життя тим, кому забажає.

²²⁻²³Отець нікого не судить. Він віддав право судити Сину Своєму, щоб усі люди шанували Сина, як вони шанують Отця. Людина, яка не шанує Сина, не шанує й Отця, Котрий послав Його. ²⁴Істинно кажу вам: хто чує слово Моє і вірує в Того, Хто послав Мене, має вічне

життя. Його не буде засуджено, бо він від смерті перейшов у життя.

²⁵Істинно кажу вам: близький той час, він уже настав, коли померлі почують голос Сина Божого, і всі, хто почує, матимуть життя. ²⁶Отець є джерелом життя, і Синові Своєму також дарував таку силу. ²⁷Він дав Синові владу бути суддею над людьми, бо Він — Син Людський.

²⁸Не треба дивуватися з того. Надходить час, коли всі, хто у могилах лежать, почують голос Сина Людського. ²⁹Вони повстануть із могил. Всі ті, хто добро робили, воскреснуть для життя вічного, котрі ж чинили зло, встануть, щоб бути засудженими.

³⁰Сам Я не можу вдіяти нічого. Суджу Я так, як чую від Бога, і суд Мій справедливий, бо Я не намагаюся робити те, що хочу, а виконую волю Того, Хто Мене послав».

Ісус продовжує розмову з юдеями

³¹«Якщо Я свідчитиму про Себе Сам, то це свідчення не матиме сили. ³²Але є Інший, Хто свідчить про Мене, і Я знаю, що саме Його свідчення мають силу.

³³Ви посілали людей до Іоана, і він підтвердив, що все це правда. ³⁴Та Я не покладаюся на свідчення людей, але нагадую вам про те, чому вчив Іоан про ваше спасіння. ³⁵Іоан був наче той світильник, що поки світить, то дає світло, і ви з радістю приймали його якийсь час. ³⁶Та в Мене Самого є свідцтво про Себе більше, ніж те, що дав Іоан, бо те, що Отець звелів Мені виконати, і те, що Я роблю зараз, свідчить про Мене і вказує на те, що Отець послав Мене.

³⁷⁻³⁸Навіть Отець Мій, Який послав Мене, Сам свідчить про Мене. Ви, люди, ніколи не чули Його голосу й не бачили Його обличчя, ви не маєте слова Його у своєму серці, бо не вірите у Того, Кого Бог послав.

³⁹Ви вивчаєте Святе Писання, бо думаєте, що через нього знайдете вічне життя. Але ж це саме Святе Писання свідчить про Мене! ⁴⁰Та ви не хоче-

те прийти до Мене, щоб знайти вічне життя. ⁴¹Я не приймаю похвали від людей. ⁴²Але Я знаю вас і знаю, що ви не любите Бога у серці своєму. ⁴³Я прийшов до вас в ім'я Отця Свого, та ви не приймаєте Мене, але якщо хтось інший прийде тільки від свого імені, то ви його приймете! ⁴⁴Як же ви можете повірити в Мене, коли приймаєте похвалу один від одного, та не шукаєте тієї похвали, що йде від Бога Єдиного?

⁴⁵⁻⁴⁶Не думайте, що Я вас звинувачуватиму перед Отцем. Мойсей, на якого ви покладали свої надії, звинуватить вас. Якби ви справді вірили Мойсею, то повірили б і Мені, бо Мойсей писав про Мене. ⁴⁷Але якщо ви не вірите в те, що він писав, то як же ви повірите словам Моїм?»

Як Ісус нагодував понад п'ять тисяч чоловіків

(Мт. 14:13–21; Мк. 6:30–44; Лк. 9:10–17)

6 ¹Після цього Ісус подався на протилежний бік Галилейського озера, що зветься також Тиверіадським. ²Великий натовп людей ішов за Ним, бо вони бачили чудеса, що здійснив Ісус над хворими. ³Але Він зійшов на гору й сів там разом зі Своїми учнями. ⁴Наближалася свято юдейської Пасхи.

⁵Підвівши очі й побачивши, що великий натовп іде до Нього, Ісус запитав Пилипа: «Де нам купити достатньо хліба, щоб нагодувати цих людей?» ⁶Він мовив так, щоб випробувати Свого учня, бо вже знав, що робитиме.

⁷І відповів Пилип Йому: «І за двісті динарів не купиш достатньо хліба, щоб кожному було по шматочку». ⁸Інший з учнів Ісуса, Андрій, брат Симона-Петра, каже: ⁹«Ось хлопчина, котрий має п'ять ячмінних хлібин і дві рибини, та це ніщо на таку кількість людей».

¹⁰І тоді Ісус сказав: «Нехай люди посідають». У тому місці гарно росла трава, тож усі повсідалися. І було там близько п'яти тисяч чоловіків. ¹¹Тоді Ісус узяв хлібини, та воздавши Богові дяку, розділив між тими, хто сиділи

навколо. Так само Він і рибу розділив — кожному, хто скільки хотів.

¹²Коли всі наїлися, Ісус мовив до Своїх учнів: «Позбирайте всі залишки, щоб нічого не пропало». ¹³Тож учні позбирали всі шматки й наповнили дванадцять кошиків залишками від п'ятох ячмінних хлібин, після того, як усі поїли.

¹⁴Побачивши чудо, здійснене Ісусом, усі люди казали: «Цей Чоловік і справді Пророк¹, Який мав прийти у світ!» ¹⁵Ісус знав, що люди от-от вже повинні були прийти, та оголосити Його своїм Царем. Через те Він знову подався в гори, щоб побути на самоті.

Ісус іде по воді (Мт. 14:22–27; Мк. 6:45–52)

¹⁶Коли настав вечір, Ісусові учні спустилися до озера. ¹⁷Вже сутеніло, а Ісус усе ще не приходив до них. Тоді вони сіли в човен і попливли через озеро назад до Капернаума. ¹⁸Здійнявся сильний вітер, і хвилі ставали все вищими. ¹⁹Коли вони пропливли кілометрів п'ять-шість², то побачили Ісуса, Який йшов по воді й підходив уже до човна. Учні Його дуже перелякалися. ²⁰Але Ісус мовив до них: «Це Я! Не бійтеся!» ²¹Як Він сказав це, вони взяли Його до човна й одразу допливли до берега, до того місця, куди прямували.

Люди йдуть до Ісуса

²²Наступного дня люди, які залишалися на протилежному березі озера, побачили, що там знаходився лише один човен. Вони знали, що Ісус не сів у човен разом зі Своїми учнями, і що ті попливли самі. ²³Та деякі човни прибули туди з Тиверіади. Вони зупинилися недалеко від місця, де напередодні люди їли хліб, після того, як Господь воздав дяку за їжу. ²⁴І побачивши, що там не було ні Ісуса, ні Його учнів, усі посідали у човни й попливли до Капернаума шукати Його.

¹ **6:14 Пророк** Можливо, вони мали на увазі пророка, якого Господь обіцяв Мойсею послати людям Своїм. Див.: Повт. Закону 18:15–19.

² **6:19 кілометрів п'ять-шість** Буквально «25 або 30 стадій».

Ісус — хліб життя

²⁵Знайшовши Ісуса на іншому березі озера, учні запитали: «Вчителю, коли Ти прибув сюди?» ²⁶Ісус мовив у відповідь: «Істинно кажу вам: ви шукаєте Мене не тому, що побачили чудесні знамення, а через те, що їли хліб і наїлися досхочу. ²⁷Працюйте не заради їжі земної, що гине, а заради їжі, що ніколи не псується і дає вічне життя, їжі, яку дасть вам Син Людський. Адже прихильністю Своєю відзначив Його Бог-Отець».

²⁸Тоді вони знову запитали Його: «З чого ми маємо почати, аби зробити те, що Бог бажає?» ²⁹І відповідь Ісус: «Це Бог бажає: „Вірте Тому, Кого Він послав”». ³⁰Люди сказали: «Яке чудо здійсниш, щоб ми побачили й повірили Тобі? Що Ти зробиш?» ³¹Наші пращури їли манну Небесну в пустелі, як про це написано у Святому Писанні: „Він послав їм хліб з небес, щоб вони їли”»¹.

³²Ісус їм відповів: «Істинно кажу вам: не Мойсей послав вам хліб з небес. Це Отець Мій дає вам справжній хліб з небес. ³³Адже хліб Божий — це Той, Хто сходить з небес і дарує життя світові». ³⁴«Господи, дай же нам того хліба зараз і завжди давай надалі», — сказали вони.

³⁵Ісус відповів: «Я і є той хліб, що дарує життя. Хто до Мене приходиться, ніколи не буде голодний, хто вірить у Мене, той ніколи не буде спраглий. ³⁶Я й раніше казав вам, що бачите ви Мене², але й досі не вірите.

³⁷Кожен прийде до Мене, кого Отець Мій дасть Мені, і Я ніколи не прожену того, хто прийде до Мене. ³⁸Бо Я зійшов з небес не для того, щоб чинити те, що Мені Самому хочеться, а щоб виконати волю Господа, Який послав Мене. ³⁹Ось Його воля: щоб Я не розгубив нічого з даного Мені Богом, щоб повернув усіх до життя в останній день. ⁴⁰Саме така воля Отця Мого: щоб кожен, хто побачить Сина і повірить у Нього, мав вічне

життя. І Я воскресну того в останній день».

⁴¹Тоді юдеї почали висловлювати своє невдоволення Ним, бо Він сказав: «Я — хліб, що зійшов з небес». ⁴²Вони казали: «Хіба Він не Ісус, Йосипів Син? Чи не знаємо Його батька й матір? Як же Він може казати тепер, що зійшов з Неба?»

⁴³У відповідь Ісус мовив до них: «Облиште ремствувати поміж собою. ⁴⁴Ніхто не може прийти до Мене, доки Отець, Який послав Мене, не приведе його. А Я поверну його до життя в останній день. ⁴⁵Пророки писали: „І Бог їх усіх навчить”³. Кожен, хто слухає Отця і навчається у Нього, приходиться до Мене. ⁴⁶Лише Той бачив Отця, Хто прийшов від Нього. І ніхто інший Його не бачив.

⁴⁷Істинно кажу вам: хто вірить, той має вічне життя. ⁴⁸І Я — той хліб, що дає життя. ⁴⁹Ваші пращури їли манну Небесну в пустелі, але вони вмерли. ⁵⁰Я ж — той хліб, що йде з небес, а кожний, хто його з’їсть, той не помре ніколи. ⁵¹Я — хліб живий, що зійшов з небес, і хто скуштує цього хліба, той житиме вічно. Хліб, що Я дарую, — тіло Моє, що віддаю за життя світу».

⁵²Тоді юдеї почали сперечатися поміж собою, кажучи: «Як Він може дати нам Своє тіло, щоб ми Його їли?» ⁵³А Ісус їм на те відповів: «Істинно кажу вам: поки не покуштуєте тіла Сина Людського і не вип’єте крові Його, не матимете справжнього життя в собі. ⁵⁴Той, хто їсть Тіло Моє і п’є кров Мою, має вічне життя, і Я воскресну того в останній день. ⁵⁵Тіло Моє — то істинна їжа, а кров Моя — істинний напій. ⁵⁶Той, хто їсть тіло Моє і п’є кров Мою, лишається в Мені, а Я — в ньому. ⁵⁷Як Отець Живий Мене послав, і Я живу Отцем Своїм, так само і той, хто їсть тіло Моє, житиме Мною. ⁵⁸Ось що це за хліб, що з Неба зійшов. Це не так, як пращури ваші, котрі їли манну Небесну і повмирали. Той же, хто їстиме цей хліб, жити-

¹ 6:31 Цитата приведена з книги Пс. 77:24.

² 6:36 Мене Або «Мої вчинки». Деякі грецькі рукописи не мають цього продовження.

³ 6:45 Цитата приведена з книги Іс. 54:13.

ме вічно». ⁵⁹Все це Ісус говорив, навчаючи в синагозі в Капернаумі.

Ісусове Слово про вічне життя

⁶⁰Багато хто з Ісусових учнів, почувши це, сказав: «Таке вчення важко прийняти. Хто може прийняти таке?»

⁶¹Ісус Сам знав, що Його учні нарікали на це, тож спитав: «Ви турбуєтеся про це вчення? ⁶²А якщо побачите, як Син Людський повертається туди, звідки Він прийшов? ⁶³Лише Дух приносить життя. Тіло ж не має ніякого значення. Слова, що Я мовив вам, — від Духа, і вони дають життя. ⁶⁴Та є серед вас такі, що не вірять». (Він так сказав, бо знав від самого початку тих, хто не віритиме, і того, хто зрадить Його). А потім додав: ⁶⁵«Ось чому Я сказав вам, що жоден не зможе прийти до Мене, доки Отець не дозволить йому». ⁶⁶Після цього багато хто з Його учнів повернули назад і більше не йшли за Ним.

⁶⁷Тоді Ісус запитав у дванадцятих апостолів: «Невже й ви теж хочете покинути Мене?» ⁶⁸У відповідь Йому Симон-Петро сказав: «Господи, до кого ж ми підемо? Ти маєш слова, що приносять вічне життя. ⁶⁹Ми повірили в Тебе, ми знаємо, що Ти — Божий Святий».

⁷⁰Ісус відповів їм: «Хіба Я не вибрав вас дванадцятьох? Але один із вас — диявол!» ⁷¹Він казав про Юду, сина Симона Іскаріота, бо хоч той і був одним з дванадцятих апостолів, але мав зрадити Ісуса.

Ісус і Його брати

7 ¹Після цього Ісус мандрував по Галилеї. Він не хотів йти до Юдеї, бо юдеї намірялися Його вбити.

²Наближався час юдейського свята Кушці. ³Тож Його брати сказали Йому: «Тобі слід йти звідси до Юдеї на свято, щоб Твої послідовники могли побачити Твої діла. ⁴Ніхто не тримає в тайні свої вчинки, якщо хоче бути відомий усім людям. Отже, якщо Ти можеш зробити це, то покажи Себе світові». ⁵Його

брати говорили це, бо навіть вони самі не вірили в Нього.

⁶Тоді Ісус мовив до них: «Ще час Мій не настав, але вам годиться будь-який час, щоб піти туди. ⁷Світ не може ненавидіти вас, а Мене він ненавидить, бо Я кажу людям, що вчинки їхні грішні. ⁸Ви самі йдіть на свято. Я ж туди зараз не піду, бо час Мій іще не настав».

⁹Сказавши так, Ісус залишився в Галилеї. ¹⁰Коли брати Його пішли на свято, Він також пішов, але не відкрито, а таємно. ¹¹Юдеї шукали Його на святі, кажучи: «Де Той Чоловік?» ¹²І багато хто поміж собою говорили про Нього в натовпі. Одні казали: «Він — добра Людина» — а інші — «Ні, Він обдурює людей». ¹³Та ніхто не говорив про Нього відкрито, бо всі боялися юдейських правителів.

Ісус навчає у храмі

¹⁴Коли вже настала середина свята, Ісус прийшов до подвір'я храму і почав навчати. ¹⁵Юдеї дуже здивувалися. Вони питали: «Звідки цей Чоловік знає так багато, ніколи не вчившись?»

¹⁶У відповідь Ісус мовив їм: «Те, чого Я навчаю, належить не Мені. Моє вчення йде від Того, Хто послав Мене. ¹⁷Якщо людина хоче виконати волю Божу, то зрозуміє, звідки йде вчення — від Бога, чи від Мене Самого. ¹⁸Той, хто говорить від себе самого, намагається здобути славу лише собі. Хто ж прагне здобути славу Тому, Хто послав Його — правдивий, і немає кривди в Ньому. ¹⁹Хіба Мойсей не дав вам Закон? Та жоден із вас не дотримується його. Чому ви намагаєтеся вбити Мене?»

²⁰І натовп озвався: «Чи то біс змусив Тебе втратити глузд? Хто хоче Тебе вбити?»

²¹У відповідь Ісус мовив: «Я здійснив одне чудо у суботу, і ви всі здивовані. ²²Мойсей дав вам обряд обрізання, але обрізання прийшло від предків ваших, а не від Мойсея. Ви ж інколи обрізаєте немовлят навіть по суботах! ²³Якщо вже обрізання робите по суботах, щоб

не порушити Закону Мойсеєвого, то чому ж гнівається на Мене через те, що Я зцілив людину в суботу? ²⁴Не судіть за зовнішніми ознаками, будьте обережні й судіть судом праведним».

Люди вважають, що Ісус — Христос

²⁵Тоді деякі мешканці Єрусалиму почали казати: «Чи не Той це Чоловік, Якого хочуть убити? ²⁶Та гляньте! Він розмовляє з натовпом відкрито, і ніхто Його не зупиняє. Може, правителі наші й справді знають, що Він — Христос? ²⁷Проте ми знаємо, звідки родом цей Чоловік. А коли справжній Христос прийде, ніхто не знатиме, звідки Він прийшов».

²⁸Навчаючи у храмі, Ісус голосно сказав: «Невже ж Ви вважаєте, що знаєте Мене і звідки Я родом? Та Я прийшов не зі Своєї волі, а з волі Того, Хто послав Мене. Він — істинний, але ви Його не знаєте. ²⁹Та Його знаю Я, бо прийшов Я від Нього. Це Він послав Мене».

³⁰Коли Ісус промовив це, люди намірились схопити Його, але ніхто не наважився навіть торкнутися Ісуса, бо час Його ще не прийшов. ³¹І багато людей повірили в Нього. Вони говорили: «Ми усі чекаємо на Христа. Та невже коли Він прийде, то здійснить більше чудес, ніж цей Чоловік?»

Юдеї намагаються схопити Ісуса

³²Фарисеї почули, що люди кажуть про Ісуса, і разом з первосвящениками послали храмову варту схопити Його. ³³Тоді Ісус сказав: «Люди, Я ще трохи побуду з вами, а потім повернуся до Того, Хто послав Мене! ³⁴Ви шукатимете Мене, та не знайдете, бо не зможете піти туди, де Я буду».

³⁵Юдейські правителі почали говорити поміж собою: «І куди це Він збирається піти, що ми Його не знайдемо? Може, Він піде до наших людей, які живуть у грецьких містах, і там навчатиме греків? ³⁶Що Він мав на увазі, кажучи: „Ви шукатимете Мене, та не знайдете?“ І ще: „Туди, де Я буду, ви не зможете піти?“»

Слова Ісуса про Святий Дух

³⁷Настав останній і головний день свята. Ісус підвівся й голосно промовив: «Якщо хто з вас відчуває спрагу, нехай підійде до Мене і нап'ється. ³⁸Хто вірить у Мене, то як сказано у Святому Писанні, ріки живої води потечуть із серця його». ³⁹Ісус казав це, маючи на увазі Дух Святий, що зійде на тих, хто повірить у Нього. Тоді Дух Святий ще не був дарований людям, бо Ісус іще не був піднесений до слави Своєї.

Люди сперечаються хто є Ісус

⁴⁰Деякі люди з натовпу, почувши ці слова, почали казати: «Цей Чоловік і справді Пророк»¹. ⁴¹Інші говорили: «Цей Чоловік — Христос». А треті промовляли: «Хіба Христос прийде з Галилеї? ⁴²Хіба не сказано у Святому Писанні, що Христос — один із Давидових нащадків і прийде Він із Віфлеєма, міста, де Давид жив?» ⁴³Так усі люди розділилися, бо мали різні думки про Ісуса. ⁴⁴Дехто хотів заарештувати Його, але жоден не наважився навіть пальцем торкнутися Його.

Юдейські правителі відмовляються повірити в Ісуса

⁴⁵Тож храмова варта пішла назад до головних священиків і фарисеїв. Ті запитали воїнів: «Чому ж ви не привели Ісуса сюди?» ⁴⁶І воїни відповіли: «Ніхто досі не говорив так, як цей Чоловік!» ⁴⁷Тоді фарисеї сказали їм: «Невже й вас Він зміг обдурити? ⁴⁸Чи вірить у Нього хтось із правителів та фарисеїв? Ні. ⁴⁹А ці люди, які повірили, не знають Закону, вони прокляті Богом!» ⁵⁰Серед них був чоловік на ймення Никодим, який і раніше приходив до Ісуса². То він сказав: ⁵¹«Наш Закон забороняє засуджувати людину, спершу не вислухавши її і не взнавши, що вона вчинила».

⁵²А юдейські лідери відповіли Никодимові: «Чи не із Галилеї часом і ти? Вчи Святе Писання, то й побачиш, що

¹ **7:40 Пророк** Можливо, вони мали на увазі пророка, якого Господь обіцяв Мойсею послати народу Своему. Див.: Повт. Закону 18:15–19.

² **7:50 Никодим... до Ісуса** Див.: Ін. 3:1–21.

не ведеться там про пророка¹, який приходить з Галилеї». ⁵³Після цього всі вожді юдейські розійшлися по своїх домівах.

Звинувачення жінки в перелюбі

8 Ісус вирушив на Оливну гору. ²Рано-вранці наступного дня Він знову пішов у храм. Коли усі люди посходилися до Нього, Він сів і почав навчати. ³⁻⁴Книжники й фарисеї привели жінку, яку спіймали під час перелюбу, поставили її перед людьми й сказали Йому: «Вчителю, цю жінку якраз застали, коли вона чинила перелоб. ⁵Закон Мойсеїв наказує нам закидати таких жінок камінням. А що Ти на це скажеш?»

⁶Вони говорили так, щоб випробувати Ісуса й використати Його відповідь проти Нього Самого. Ісус же нахилився й почав писати щось пальцем на землі. ⁷А вони не переставали питати. Тоді Він устав і мовив до них: «Той серед вас, хто без гріха, нехай перший кине в неї камінь». ⁸Знову, нахилившись, Він почав писати по землі.

⁹Почувши ці слова, всі почали розходитися: спочатку старші, а за ними й молодші. Зосталися лише Ісус та жінка, яка стояла перед Ним. ¹⁰Підвівшись, Ісус мовив до неї: «Жінко, де ж усі, хто обвинувачували тебе? Чи жоден із них не визнав тебе винною?»

¹¹«Жоден, Добродію», — відповіла вона.

«То й Я не виню тебе, — сказав Ісус, — Иди собі й більше не гріши!»²

Ісус — Світло світу

¹²Пізніше Ісус знову розмовляв з людьми. Він так їм казав: «Я — Світло світу. Той, хто слідом іде за Мною, ніколи не йтиме у темряві, бо Світло, що несе життя, завжди буде з ним».

¹³І сказали Йому фарисеї: «Ти свід-

¹ 7:52 пророка Два найстаріших грецьких рукописа містять: «той самий Пророк», тобто «пророк, як Мойсей», про якого ведеться у книзі Повт. Закону 18:15. У книзі Дії 3:22 та 7:37 мається на увазі Христос. Також див.: Ін. 7:40.

² 8:11 Найстаріші та найкращі грецькі рукописи Іоана не мають віршів 7:53–8:11.

чиш Сам про Себе, і тому ці свідчення не істинні». ¹⁴Ісус відповів їм: «Якщо Я свідчу Сам про Себе, Мої свідчення істинні, бо Я знаю, звідки прийшов, і куди йду, а ви не знаєте, звідки Я прийшов чи куди Я іду. ¹⁵Ви, люди, судите Мене так, як судите будь-яку іншу людину. Я ж не суджу нікого. ¹⁶Та якщо Я судитиму, то Мій суд буде істинний, оскільки, коли Я суджу, Я не один, а Отець, Який послав Мене, зі Мною і судитимемо Ми разом. ¹⁷Адже написано в Законі вашому, що коли двоє свідчать одне й те саме, то їхні свідчення — істинні. ¹⁸Я свідчу Сам про Себе, та Отець, Який послав Мене, свідчить про Мене».

¹⁹Тоді Його спитали: «Де ж Твій Отець?» Ісус відповів: «Ви не знаєте ні Мене, ні Отця Мого. Якби ви знали Мене, то знали б і Отця Мого». ²⁰Промовляв Він ці слова, коли навчав у храмі, стоячи біля скарбниці. Й ніхто Його не схопив, бо час Його тоді ще не прийшов.

Юдеї не розуміють Ісуса

²¹І знову Ісус промовив до них: «Я залишу вас, і ви будете шукати Мене, але помрете в гріху своєму, і не зможете прийти туди, куди Я йду». ²²Тоді юдеї почали питати один одного: «Ви думаете, Він уб'є Себе? Бо сказав Він: „Ви не можете прийти туди, куди Я йду“».

²³І тоді Ісус мовив: «Ви всі народилися на землі, та Я — посланий небом. Ви належите цьому світові, а Я — ні. ²⁴І тому Я кажу, що ви всі помрете грішні. Так, ви помрете з гріхами своїми, якщо не повірите, що Я — Суцций»³.

²⁵Люди запитали Його: «Хто ж Ти є?» Ісус відповів: «Я є Той, про Кого Я говорив вам з самого початку. ²⁶Я міг би багато чого сказати, щоб осудити вас, але Я кажу людям лише те, що чув від Того, Хто послав Мене. Та Він говорить тільки істину».

²⁷Люди не знали, що Ісус говорить про Отця Свого. ²⁸Та Він продовжував:

³ 8:24 Я — Суцций Або «Я Той, Хто Є». Це було ім'я Господа, яке використовувалося у Старому Заповіті. Див.: Іс. 41:4; 43:10; Вих. 3:14. Проте, воно також може означати «Я є Він (Христос)». Також див.: у віршах 28 та 58.

«Коли вознесете¹ Сина Людського, тоді пізнаєте, що Я — Суцйй. Я нічого не роблю від Себе Самого, Своєю волею, а кажу лише те, чого Отець навчив Мене.²⁹ Той, Хто послав Мене, — зі Мною. Він Мене не покинув, бо Я завжди виконую Його волю». ³⁰Почувши ці слова, багато людей повірили в Нього.

Ісус говорить про звільнення від гріхів

³¹Тоді Ісус почав говорити тим юдеям, які повірили в Нього: «Якщо ви будете дотримуватися Мого вчення, то насправді станете учнями Моїми. ³²Ви пізнаєте істину, й вона принесе вам визволення». ³³І сказали Йому юдеї: «Ми — Авраамові нащадки. Ми ніколи не були нічийми рабами! То що Ти маєш на увазі, коли говориш, що ми будемо вільні?»

³⁴Ісус відповів: «Істинно кажу вам: кожен, хто грішить — раб гріха. ³⁵Раб не житиме вічно в родині господаря, але Син завжди залишатиметься з сім'єю. ³⁶Тож якщо Син звільнить вас, ви будете справді вільні. ³⁷Я знаю, що ви Авраамові нащадки, але ви прагнете вбити Мене, оскільки не можете прийняти Моє вчення. ³⁸Я розповідаю вам про те, що бачив в Отця Свого, ви ж робите те, чого навчилися від свого батька».

³⁹І відповіли Йому юдеї: «Наш батько — Авраам!» А Ісус їм на те: «Якби ви були Авраамові діти, то чинили б так, як Авраам робив. ⁴⁰Ви ж хочете вбити Мене. Ви хочете вбити Чоловіка, Який повідав вам істину, почуту від Бога. Авраам не робив так. ⁴¹Ви ж робите так, як ваш батько». «Ми не незаконнонароджені, — мовили вони, — у нас один батько — це Бог!»

⁴²На те Ісус відповів: «Якби Бог був вашим батьком, то ви б любили Мене, бо Я прийшов від Бога, і ось Я тут. Я не прийшов зі Своєї волі, та Господь послав Мене. ⁴³Ви не розумієте того, що Я кажу через те, що неспроможні прийняти вчення Моє. ⁴⁴Диявол вам батько,

тож ви прагнете виконувати його волю. Він був убивцею з самого початку і ніколи не був на боці істини, бо немає її в нього. Коли він каже неправду, то це природно для нього, бо він сам брехун і породжує брехню. ⁴⁵А ви не бажаєте вірити Мені тому, що Я кажу правду.

⁴⁶Хто з вас може засвідчити, що Я винен у гріхах? Ніхто. То чому ж ви не вірите Мені, коли Я кажу правду? ⁴⁷Той, Хто від Бога — слухає слова Божі. Ви ж їх не слухаєте, тому що ви не від Бога».

Ісус говорить про Себе й про Авраама

⁴⁸Юдеї Йому відповіли на те: «Хіба ж ми не праві, коли кажемо, що Ти самаритянин, і що біс змусив Тебе втратити глузд?» ⁴⁹Ісус мовив: «Не навіжений Я, але шаную Отця Мого, та ви намагаєтеся ганьбити Мене. ⁵⁰Я не шукаю слави для Себе. Є Той, Хто прагне прославити Мене. Він же є і Суддею. ⁵¹Істинно кажу вам: хто дотримуватиметься вчення Мого, той ніколи не спізнає смерті».

⁵²Юдеї мовили до Ісуса: «Тепер ми точно знаємо, що Ти навіжений. Навіть Авраам і пророки померли, а Ти кажеш, що той, хто прийме вчення Твоє ніколи не спізнає смерті. ⁵³Чи, може, Ти вважаєш Себе величнішим за нашого батька Авраама? Але ж він помер, і пророки теж. То ким же Ти Себе вважаєш?»

⁵⁴Ісус мовив: «Якби Я Сам славив Себе, то це нічого не означало б. Той же, Хто прославляє Мене — це Мій Отець, Кого ви називаєте своїм Богом. ⁵⁵Ви Його ніколи не знали, а Я знаю. Якби Я сказав, що не знаю Його, то був би таким же брехуном, як і ви, але Я знаю Бога й виконую волю Його. ⁵⁶Батько ваш Авраам був радий, що міг побачити день, коли Я прийшов. І, побачивши це, він сповнівся щастям».

⁵⁷Юдейські правителі сказали: «Тобі ще й п'ятдесяті років немає, а ти кажеш, що бачив Авраама». ⁵⁸І мовив Ісус до них: «Істинно кажу вам: перш ніж був Авраам, Я — Суцййй». ⁵⁹Почувши це, вони схопили каміння, щоб закидати

¹ 8:28 **вознести** Що означає «розп'яти, та вознести на хресті». Інше значення: «воскрести з мертвих, та вознести до неба».

Його. Та Ісус сховався, а потім вийшов із храму.

Ісус зціляє сліпого від народження

9 ¹По дорозі Ісус побачив чоловіка, який був сліпий від народження. ²Учні спитали: «Вчителю, хто згрішив: він сам чи його батьки, бо він народився сліпим?» ³Ісус тоді відповів: «Ні він, ані батьки його. Він народився сліпим заради того, щоб Бог виявив Свою силу, коли він зцілиться. ⁴Поки ще день, ми маємо виконувати волю Того, Хто послав Мене. Коли ж настане ніч, ніхто не може працювати. ⁵Поки Я є у світі, Я — Світло світу».

⁶⁻⁷Мовивши це, Він сплюнув на землю, тоді змішав слину з землею, помастив цим очі сліпого і сказав: «Йди й умийся в купальні Силоам» (що означає «посланець»). Тож він пішов, умився й повернувся зрячий. ⁸Тоді сусіди й усі, хто зник бачити його жебраком, запитали: «Чи не той це чоловік, який сидів тут старцем?» ⁹Одні стверджували: «Так, це він!» Інші казали: «Ні, він лише схожий на того!» Він же сам сказав: «Я саме той сліпий».

¹⁰І тоді його запитали: «Як же ти прозрів?» ¹¹На те він відповів: «Чоловік, ім'я Якого Ісус, змішав слину Своєю з землею, помазав цим мої очі й мовив до мене: „Йди й умийся в Силоамі“. Я пішов, умився там, після чого й прозрів». ¹²Тоді його запитали: «Де ж той Чоловік?» А він відповів: «Я не знаю».

Фарисеї допитують чоловіка, який прозрів

¹³І привели того чоловіка, що раніше був сліпим, до фарисеїв. ¹⁴(А відбулося все це, коли Ісус змішав слину з землею, і коли прозрів сліпий, у суботу.) ¹⁵І знову фарисеї питали його, як це сталося, що він прозрів. І той відповів: «Він помазав мені очі грязивом, я вмився і зараз бачу».

¹⁶Деякі фарисеї почали казати: «Цей Чоловік не від Бога, бо не дотримується Закону про суботу». Та інші сказали: «Чи може грішник чинити такі чудесні

діла?» Тож серед них виникла суперечка. ¹⁷Тоді вони знову звернулися до сліпого: «Що ти можеш сказати про Чоловіка, Який повернув тобі зір?» І той відповів: «Він — пророк».

¹⁸⁻¹⁹Та юдейські правителі не вірили, що цей чоловік був сліпим і враз прозрів. Тож покликали його батьків і запитали: «Чи це ваш син — про кого кажете, що він народився сліпим? Тож як же він став зрячим?» ²⁰Його батьки відповіли: «Ми знаємо, що це наш син, і що народився він сліпим. ²¹Але ми не знаємо ні як сталося, що він може тепер бачити, ані того Чоловіка, Який повернув йому зір. Запитайте в нього! Він уже достатньо дорослий і може розповісти про себе сам».

²²Його батьки сказали так, бо боялися юдейських правителів, які попередньо змовилися, що як хтось визнає Ісуса Христом, то вони того виженуть із синагоги. ²³Тому й сказали батьки: «Він уже дорослий. Запитайте в нього!»

²⁴Тоді юдейські правителі вже вдруге покликали чоловіка, який прозрів, і знову звернулися до нього: «Заклинаємо тебе, скажи правду перед Богом. Ми знаємо, що той Чоловік — грішний».

²⁵І він відповів: «Я не знаю, грішний той Чоловік, чи ні. Я знаю лиш одне: я був сліпий, а зараз бачу!» ²⁶Тоді вони запитали: «Що Він тобі зробив? Як Він повернув тобі зір?» ²⁷«Я ж уже вам розповідав, — відповів він, — але ви не слухали мене! То навіщо ж ви знову хочете почути це? Чи, може, теж хочете стати Його учнями?»

²⁸Тоді, намагаючись образити його, вони сказали: «Це ти Його учень, а ми — Мойсеєві учні. ²⁹Ми знаємо, що Бог розмовляв з Мойсеєм, та не знаємо, звідки цей Чоловік».

³⁰А прозрілий відповів їм: «Дивина, що ви не знаєте, звідки Він, адже Він повернув мені зір! ³¹Ми знаємо, що Бог не слухає того, що кажуть грішники. Він слухає лише благовірних, тих, хто виконує Його волю. ³²Ще ніколи не чувано, щоб хтось дав зір людині, народженій

сліпою. ³³Якби цей Чоловік не був від Бога, то не зміг би зробити такого».

³⁴Тоді фарисеї розгнівалися й сказали: «Ти завжди був грішником і народжений увесь у гріху, а тепер намагаєшся повчати нас?» І вони вигнали його з синагоги. ³⁵Ісус, почувши, що вони вигнали цього чоловіка з синагоги, знайшов його і мовив: «Чи віриш ти у Сина Людського?» ³⁶Тож прозрілий спитав Його: «А Хто ж Він, Господи? Скажи мені, щоб я міг повірити в Нього». ³⁷Тоді Ісус і каже: «Ти Його вже бачив, це Той, з Ким ти розмовляєш зараз». ³⁸«Я вірю, Господи!» — сказав чоловік і впав перед Ним на коліна.

³⁹Ісус продовжував: «Я прийшов у цей світ судити його: щоб сліпі¹ прозріли, а ті, хто вважають, що вони зрячі, осліпли». ⁴⁰Дехто з фарисеїв, які були з Ним, почувши це, мовили: «Невже Ти маєш на увазі, що ми сліпі?» ⁴¹А Ісус їм відповів: «Якби ви були сліпі, то не були б винні в гріхах. Ви ж кажете: „Ми зрячі“. Отож і гріхи ваші залишаються з вами».

Пастух і його вівці

10 ¹Ісус сказав: «Істинно кажу вам: хто заходить до овечого загону не через хвіртку, той злодій і грабіжник, бо він хоче покрасти овець. ²Хто ж йде через браму, той вівчар своєї отари. ³Сторож відчиняє йому ворота, а вівці слухаються його голосу. Він кличе кожну свою вівцю по імені і виводить їх із загону. ⁴Коли ж виведе, то йде попереду, а вівці йдуть слідом, бо знають його голос. ⁵Та ніколи вони не підуть за незнайомцем, швидше повтікають від нього, не знаючи його голосу».

⁶Ісус розповів їм цю притчу, та ніхто не зрозумів, що Він казав.

Ісус — добрий Пастир

⁷І знову Ісус мовив: «Істинно кажу вам: Я і є ті ворота для овець. ⁸Всі ж, хто приходив до Мене — то злодії і грабіжники. Але вівці їх не слухалися. ⁹Я і є ті ворота,

¹ 9:39 сліпі У цьому випадку Ісус має на увазі духовно сліпих, котрі не мають розуміння.

і якщо хтось увійде через Мене, то матиме спасіння. Він увійде і вийде, знайшовши те, що йому потрібно. ¹⁰Злодій приходиться, щоб грабувати, вбивати й руйнувати. Я ж прийшов, щоб люди мали життя і мали його вдосталь.

¹¹Я — добрий пастух. А добрий пастух і життя віддасть за овець. ¹²Наймит — то не пастух, і вівці не належать йому. Побачивши вовка, він кидає овець і тікає геть. Вовк нападає на отару, й вівці кидаються врозтіч. ¹³Наймит тікає, бо його просто найняли, і йому однаково, що станеться з вівцями.

¹⁴Я — добрий пастух. Я знаю своїх овець, і вони знають Мене. ¹⁵Так само, як Отець знає Мене, а Я знаю Отця Свого, і життя Своє Я віддам за овець. ¹⁶Я маю ще й інших овець, що не з цієї отари. І Я маю привести їх сюди, щоб вони чули голос Мій і стали єдиною отарою з одним пастухом².

¹⁷Через те Отець і любить Мене, що Я віддаю життя Своє, щоб потім здобути його знову. ¹⁸Ніхто не забирає його в Мене, Я Сам віддаю його з власної волі. Я маю владу віддати життя й одержати його знову, бо маю заповідь таку від Отця Свого».

¹⁹Після цих слів юдеї знову розділилися в суперечці. ²⁰Багато хто з них казав: «Він навіжений, то біс змусив Його втратити глузд. Навіщо ви Його слухаєте?» ²¹Інші заперечували: «То не навіженого слова. Чи може навіжений сліпого зробити зрячим?»

Юдеї проти Ісуса

²²Тим часом прийшло в Єрусалим свято Відновлення³. Стояла зима. ²³Ісус походжав у храмі по Соломоновому ганку. ²⁴Навколо Нього зібралися юдеї, та почали казати: «Як довго Ти триматимеш нас у непевності? Якщо Ти Христос, то скажи нам відверто».

² 10:16 Я маю... пастухом Ісус має на увазі усіх послідовників, які не були юдеями за народженням. Див.: Ін. 11:52.

³ 10:22 свято Відновлення «Ханука» або «Свято Світла» відзначається протягом 8 днів у грудні. Воно символізує події під час очищення Єрусалимського храму від поганських бовванів у 165 році до Р. Х.

²⁵Ісус відповів: «Я вам уже казав, але ви не повірили. Все, що Я здійснюю в ім'я Отця Свого, свідчить на Мою користь. ²⁶Та ви не вірите, бо не належите до Моєї пастви. ²⁷Ті ж, хто належить, слухаються голосу Мого. Я знаю їх, і вони йдуть за Мною. ²⁸І дарую Я їм вічне життя. Вони ніколи не помруть, і ніхто їх не виве з рук Моїх.

²⁹Мій Отець, Який дав їх Мені, — величніший за всіх¹. Тож ніхто не зможе вкрасти тих, хто йде за Мною з рук Отця Мого. ³⁰Отець Мій і Я — єдині».

³¹Знову юдеї почали братися за каміння, щоб побити Його. ³²А Ісус мовив: «Багато добрих справ зробив Я перед очима вашими в ім'я Отця Мого. За котру ж із тих добрих справ ви хочете побити Мене камінням?»

³³Тоді юдеї відповіли Йому: «Не за добрі вчинки ми хочемо побити Тебе камінням, а за те, що ганьбиш Бога, за те, що Ти, протий смертний, намагаєшся Себе за Бога видати».

³⁴І сказав Ісус: «Хіба не написано у вашому Законі: „Я сказав, що ви боги?“² ³⁵⁻³⁶Отже, тих, до кого прийшло слово Боже, Він назвав „богами“, а Святе Писання не відкинеш. Ви ж на Того, Кого Отець освятив і послав у світ, кажете: „Ти ганьбиш Бога“. І то лише тому, що Я сказав: „Я — Син Божий”.

³⁷Якщо Я не роблю того, що Отець Мій звелів Мені робити, тоді не вірте Мені. ³⁸Навіть якщо ви не вірите в Мене, то повірте хоча б у діла Мої. Так ви дізнаєтесь і зрозумієте, що Отець Мій — у Мені, а Я — в Отці Своєму».

³⁹Юдеї знову хотіли схопити Його, та не змогли цього зробити, бо Ісус не дався їм у руки.

Ісус по той бік ріки Йордан

⁴⁰Ісус знову вирушив на інший бік Йордану, на те місце, де раніше Іоан хрестив людей. Він залишався там, і ⁴¹багато людей приходило до Нього, кажучи:

«Іоан не здійснював ніяких чудес, та все, що казав він про цього Чоловіка — правда!» ⁴²І багато з тих, хто був там, повірили в Нього.

Смерть Лазаря

11 ¹У місті Віфанії, де жили Марія та її сестра Марта, мешкав собі чоловік на ім'я Лазар, який захворів. ²Марія була тією самою жінкою, яка помазала запашною олією Господа і волоссям своїм обтерла Йому ноги. Хворий Лазар був її братом. ³Сестри послали переказати Ісусу: «Господи, Твій близький друг хворіє». ⁴Почувши це, Він сказав: «Ця хвороба не смертельна, вона — для слави Божої, щоб Син Божий прославився через неї». ⁵Ісус любив і Марту, і сестру її, і Лазаря. ⁶⁻⁷Довідавшись, що Лазар занедужав, Він побув іще два дні там, де застала Його ця звістка, а потім сказав Своїм учням: «Ходімо знову в Юдею».

⁸Тоді учні звернулися до Нього: «Вчителю, юдеї тільки-но хотіли побити Тебе камінням, а Ти знову йдеш туди?» ⁹На те Ісус відповів: «Хіба не дванадцять годин має день? Якщо людина вдень ітима дорогою, то не спотикатиметься, бо їй світитиме світло світу цього³. ¹⁰Якщо ж уночі ітима, то спотикатиметься, бо немає світла, яке б допомогло цій людині бачити».

¹¹Сказавши так, Ісус додав: «Наш друг Лазар заснув, та Я піду й розбуджу його». ¹²Учні Його відповіли: «Господи, якщо він заснув, то буде все гаразд, і він видужає». ¹³Але Ісус говорив про смерть Лазаря, а вони думали, що Він каже про звичайний сон. ¹⁴Тоді Ісус відверто мовив: «Лазар помер. ¹⁵Я ж радий, що Мене там не було. І Я радий за вас, бо зможете тепер піти туди й пересвідчитися, й повірити в Мене. А зараз ходімо до нього». ¹⁶Тоді Хома, на прізвисько Близнюк, звернувся до всіх

¹ 10:29 **Отець... величніший за всіх** Деякі грецькі рукописи мають «вони величніші за всіх».

² 10:34 Цитата приведена з книги Пс. 82:6.

³ 11:9 **світло світу цього** Буквально «світло сонця», але див.: Ін. 8:12, де Ісус говорить, що «Я — Світло світу». Також див.: Ін. 9:4-5 та 12:35.

учнів: «Ходімо й ми разом з Ісусом і померемо з Ним разом».

Ісус у Віфанії

¹⁷Прийшовши до Віфанії, Ісус довідався, що Лазар уже чотири дні лежав у могилі.

¹⁸⁻¹⁹Віфанія розташована кілометрів за три¹ від Єрусалиму, й багато юдеїв прийшло до Марти й Марії, щоб розділити з ними печаль з приводу смерті брата та втішити їх.

²⁰Почувши, що прийшов Ісус, Марта пішла Його зустрічати, а Марія в цей час залишалася вдома. ²¹І сказала Марта Ісусові: «Господи, якби Ти був тут, то мій брат не помер би. ²²Я знаю, що навіть зараз, хоч би чого б Ти попросив у Бога, Він дасть Тобі». ²³І відповів їй Ісус: «Твій брат воскресне». ²⁴Марта тоді каже: «Я знаю, що він повстане у воскресіння останнього дня».

²⁵«Я є воскресіння і життя! — Сказав Ісус. — Хто вірить у Мене, хоч і вмере, буде жити. ²⁶І жоден, хто живе й вірить у Мене, не помере ніколи. Чи ти віриш цьому?» ²⁷«Так, Господи! — сказала вона. — Я вірю, що Ти Христос, Син Божий, Котрий мав прийти у світ».

²⁸Промовивши це, вона пішла й поклікала свою сестру Марію і сказала їй нишком: «Учитель уже тут, Він тебе кличе». ²⁹Почувши це, Марія відразу підвелася й пішла до Нього.

³⁰На той час Ісус ще не прийшов до селища, а був там, де Марта зустріла Його. ³¹Юдеї, які були в домі і втішали її, побачивши, що Марія швидко встала й вийшла, подумали, що йде вона до могили плакати, й пішли за нею.

³²Прийшовши на те місце, де був Ісус, і побачивши Його, Марія впала до ніг Його і сказала: «Господи, якби Ти був тут, то мій брат не помер би». ³³Ісус був глибоко схвильований її горем, тим, як вона побивається і як плачуть юдеї, які прийшли разом з нею. ³⁴Ісус запитав: «Де ви його поклали?» «Господи, — відповіли Йому, — йди подивись».

³⁵Ісус заплакав. ³⁶Тоді юдеї поча-

¹ 11:18 кілометрів за три Буквально «п'ятнадцять стадій».

ли казати: «Подивіться, як Він любив Лазаря!» ³⁷Та деякі обізвалися: «Цей Чоловік, Який зробив сліпого зрячим, чи не міг би Він й Лазаря захистити від смерті?»

Ісус повертає Лазаря до життя

³⁸І знову Ісус, зворушений до глибини душі, пішов до могили. То була печера, вхід до якої був завалений каменем. ³⁹Ісус сказав: «Заберіть цей камінь».

Та Марта, сестра померлого відповіла Йому: «Господи, зараз уже відгони, бо пройшло чотири дні, як він помер».

⁴⁰Ісус промовив: «Хіба не казав Я тобі, що якщо повіриш, то бачитимеш Божу славу?»

⁴¹Тож вони відкотили камінь. Ісус, підвівши очі вгору, мовив: «Отче, дякую Тобі, що почув Мене. ⁴²Я знаю, що Ти завжди чуєш Мене, та Я казав це заради людей, які стоять навколо, щоб вони повірили, що саме Ти послав Мене». ⁴³Мовивши так, Він голосно покликав: «Виходь, Лазарю!» ⁴⁴І вийшов померлий, і руки й ноги його були сповиті полотном, і обличчя загорнуте. Тоді Ісус звернувся до всіх: «Розповийте його, і нехай собі йде».

Юдеї хочуть убити Ісуса

(Мт. 26:1-5; Мк. 14:1-2; Лк. 22:1-2)

⁴⁵Багато юдеїв, які прийшли до Марії, побачивши, що Ісус здійснив, повірили в Нього. ⁴⁶Та деякі пішли до фарисеїв і розповіли їм про все, що зробив Ісус. ⁴⁷Тоді первосвященники й фарисеї, зібравши Синедріон сказали: «Що нам робити? Цей Чоловік творить багато чудес! ⁴⁸Якщо ми дозволимо Йому діяти так і далі, то всі повірять у Нього, і прийдуть римляни, зруйнують наш храм і знищать народ».

⁴⁹Але один із них, на ім'я Каяфа, котрий у той рік був первосвященником, мовив: «Ви нічого не знаєте, ⁵⁰і не розумієте, що для вас буде краще, якщо один Чоловік загине за людей, ніж якщо весь народ буде знищено». ⁵¹⁻⁵²І сказав це він не від себе. Оскільки Каяфа був

первосвящеником того року, він про-
рокував, що Ісус помре за людей, і не
лише заради юдейського народу, а щоб
об'єднати всіх дітей Божих, розкиданих
по світу.

⁵³І з того самого дня юдейські лідери
стали шукати зручну нагоду, щоб убити
Ісуса. ⁵⁴Тоді Він перестав відкрито ходи-
ти серед юдеїв, а подався звідти до міста
Єфраїма, розташованого неподалік від
пустелі, і залишався там зі Своїми уч-
нями.

⁵⁵Находило свято юдейської Пасхи,
і багато людей з усіх країв подалося до
Єрусалиму, щоб виконати обряд очи-
щення перед Пасхою. ⁵⁶Вони шукали
Ісуса і питали один одного, стоячи в
храмі: «Як ви вважаєте, чи прийде Він
на свято?» ⁵⁷Та головні священники і
фарисеї віддали наказ: якщо хтось дові-
дається, де перебуває Ісус, то повинен
негайно повідомити про це, щоб Його
могли схопити.

Ісус у Віфанії у Своїх друзів (Мт. 26:6–13; Мк. 14:3–9)

12 ¹За шість днів до Пасхи Ісус подав-
ся до Віфанії, де жив Лазар, якого
Він воскресив із мертвих. ²Там Йому
приготували вечерю, і Марта прислу-
говувала за столом. Серед тих, хто з
Ним вечеряв, був і Лазар. ³Марія взяла
гличик, де було з півлітра¹ дорожчих
пахощів, зроблених із справжнього
народу, облила ними Ісусові ноги, витер-
ла їх своїм волоссям, і чудовий аромат
мирира наповнив увесь дім.

⁴Один із Ісусових учнів, Юда Іскаріот,
який мав Його зрадити, сказав: ⁵«Чому
було б ці пахощі не продати за триста
срібних монет² і не роздати гроші бід-
ним?» ⁶Юда мовив це не тому, що дбав
про бідних, а тому, що був злодієм. Він
завідував скринькою з пожертвування-
ми і крав гроші звідти.

⁷«Залиш її! — сказав Ісус. — Нехай
вона робить свою справу, бо прийшов

¹ 12:3 з півлітра Буквально «літра» або «римський фунт».

² 12:5 срібних монет Срібна монета або динар, дорівнювала середній заробітній платні за день.

час приготувати Мене для поховання.
⁸Бідні завжди будуть з вами³, а Я — ні».

Змова проти Лазаря

⁹Багато юдеїв, дізнавшись, що Ісус у Ві-
фанії, прийшло на свято, щоб побачити
Його. Вони хотіли побачити й Лазаря,
якого Ісус воскресив із мертвих.

¹⁰Тоді головні священники змовилися
вбити й Лазаря. ¹¹Бо через нього багато
юдеїв кидали своїх вождів і починали
вірити в Ісуса.

Ісус приходить до Єрусалиму

(Мт. 21:1–11; Мк. 11:1–11; Лк. 19:28–40)

^{12–13}Наступного дня великий натовп
людей прийшов до Єрусалиму на Пас-
хальне свято. Почувши, що Ісус має
там бути, люди взяли пальмове гілля й
пішли зустрічати Його, вигукуючи:

«Осанна!⁴ Благословенний Той,

Хто приходить в ім'я Господнє!

Псалми 118:25–26

Благословенний будь, Царю
ізраїльський!»

¹⁴Знайшовши віслюка, Ісус сів на
нього, як було написано у Святому Пи-
санні:

¹⁵«Не бійся, місто Сіонське!⁵

Ось Цар твій іде верхи на
віслюкові».

Захарія 9:9

¹⁶Спочатку Його учні не зрозумі-
ли цього, та після вознесіння Ісуса до
слави, вони згадали, що саме так було
написано про Нього у Святому Писанні,
і що саме так усе і трапилося з Ним.

¹⁷Ті, хто був з Ісусом, коли Він во-
скресив Лазаря з мертвих і звелів йому
вийти з могили, почали всім розповідати
про те, що сталося. ¹⁸Через те й на-
товп пішов Йому назустріч, бо всі почув-
ли, що саме Він здійснив це чудо. ¹⁹Тоді
фарисеї почали говорити поміж собою:
«Ви бачите, нам так і не вдається щось

³ 12:8 Бідні... вами Див.: Повт. Закону 15:11.

⁴ 12:12–13 Осанна Гебрейське слово, яке вживалося, коли
люди молили Господа про допомогу. Можливо, у цьому
випадку, воно несе значення поваги та пошани Господу
або Його Месії.

⁵ 12:5 місто Сіонське Буквально «дочка Сіону» або «Єру-
салим». Див.: «Сіон».

зробити! Он гляньте, здається, що весь світ пішов за Ним!»

Ісус говорить про життя і смерть

²⁰Серед тих, хто прийшли поклонитися Господу на Пасху, були греки. ²¹Вони підійшли до Пилипа з Вefсаїди, що в Галилеї, і мовили: «Добродію, ми хочемо побачити Ісуса». Пилип пішов до Андрія і сказав йому про це. ²²Тоді Андрій разом з Пилипом пішли й розповіли про все Ісусові.

²³Тоді Ісус відповів їм: «Час прийшов для Сина Людського прославитися. ²⁴Істинно кажу вам: якщо пшеничне зерно не впаде в ґрунт і не загине, то залишиться одне. Коли ж воно впаде в ґрунт і загине, то принесе багато зерен і дасть добрий врожай.

²⁵Той, хто любить власне життя, загубить його, хто ж охоче віддає своє життя в цьому світі, той збереже його для вічного життя. ²⁶Хто служить Мені, має йти слідом, і там, де Я перебуватиму, буде й слуга Мій. Того, хто служить Мені, шануватиме і Отець Мій».

Ісус говорить про свою смерть

²⁷«Зараз Я стурбований. Що Мені сказати? Можливо, такі слова: „Отче, врятуй Мене від цього часу страждань”. Ні, тому, що саме заради цих страждань Я й прийшов. ²⁸Отче, нехай станеться те, що принесе Тобі славу».

І почувся Голос з неба: «Я вже прославив ім'я Своє і ще прославлю».

²⁹Тоді з натовпу, який був там, ті, хто чув це, почали казати, що то був грім. Деякі з них казали: «То Ангел говорив з Ним!»

³⁰І відповів Ісус: «Не для Мене той голос пролунав, а для вас. ³¹Судний час прийшов для цього світу, і скинуто буде його правителя¹. ³²І коли Я вознесуся² над землею, то приверну всіх людей до Себе». ³³Він так сказав, щоб показати, яку смерть має прийняти.

¹ 12:31 правителя Тобто «сатани». Див.: «сатана».

² 12:32 вознестися Що означає «роз'яяти, та вознести на хресті». Інше значення: «воскреси з мертвих, та вознестися до неба».

³⁴І тоді народ Йому відповів: «Наш Закон каже, що Христос житиме вічно, то як же ти можеш говорити, що Син Людський вознесеться? І хто ж Він, Син Людський?»

³⁵І мовив Ісус: «Світло³ ще не довго буде з вами. Ідіть, поки Світло маєте, щоб темрява не застала вас, бо той, хто ходить у п'тьмі, не знає, куди йде. ³⁶Вірте у Світло, поки Світло з вами, бережіть віру в Нього, щоб стати синами Світла». Мовивши це, Ісус пішов геть і сховався від людей.

Юдеї відмовляються повірити в Ісуса

³⁷Хоча Ісус і здійснив усі ці дива в присутності людей, вони однак не вірили Йому. ³⁸Бо здійснилося сказане пророком Ісаєю:

«Господи, хто повірив у те, що ми сказали?

Хто бачив силу Господню?» *Ісаїя 53:1*

³⁹Через те вони не могли повірити, бо Ісаїя сказав ще й таке:

⁴⁰ «Бог зробив людей сліпими, а серця їхні кам'яними, щоб вони не могли бачити очима і розуміти серцем своїм, щоб не могли вони звернутися до Господа й отримати зцілення від Нього».

Ісаїя 6:10

⁴¹Ісаїя сказав так, бо бачив Його славу і говорив про Нього.

⁴²Та багато людей, навіть дехто з юдейських правителів, повірили в Ісуса. Однак, боячись фарисеїв, вони не могли відкрито признатися в цьому, щоб їх не вигнали з синагоги. ⁴³Вони любили мирську хвалу більше, ніж хвалу Божу.

Людей судитимуть за вченням Ісусовим

⁴⁴І мовив Ісус на весь голос: «Хто вірить у Мене, той справді вірить і в Того, Хто послав Мене. ⁴⁵А хто Мене бачить, той бачить і Того, Хто послав Мене. ⁴⁶Я прийшов у цей світ як Світло, щоб жоден,

³ 12:35 Світло Або «Христос». Також див.: Ін. 1:5–9. Світло було символом добра і істини, якостей, які належали Христу та Його Царству.

хто вірить у Мене, не залишався б у темряві. ⁴⁷Якщо ж хто почує Мої слова, та не коритиметься їм, то Я йому не суддя, бо не судити світ Я прийшов, а врятувати його. ⁴⁸Хто Мене не визнає і не приймає слова Мої, тому буде інший суд: ті слова, яким Я навчав, будуть йому суддею в Останній день.

⁴⁹Бо говорю Я не від Себе. Отець, Який послав Мене, дав Мені заповідь, як і чого Я маю навчати. ⁵⁰Я знаю, що Його наказ приносить вічне життя. Тож Я кажу те, що Отець велів Мені».

Тасіма вечера. Ісус обмивав ноги Своїм учням

13 Було це перед святом Пасхи. Ісус знав, що настала година Йому покинути цей світ і піти до Отця Свого. Він завжди любив тих, хто був з Ним у світі, та час прийшов показати їм, що любов ця до них була безмежною.

²То сталося під час вечері, коли диявол уже переконав Юду, сина Симона Іскаріота, зрадити Ісуса. ³Ісус знав, що Отець дав Йому владу над усім, і що прийшов Він від Бога й повертався до Нього. ⁴Він підвівся з-за столу, зняв з Себе верхній одяг, узяв рушника і підперезався ним. ⁵Тоді налив води у миску і почав мити Своїм учням ноги¹ й витирати їх рушником, яким був підперезаний.

⁶Коли Ісус підійшов до Симона-Петра, той запитав Його: «Господи, невже Ти будеш мити мені ноги?» ⁷У відповідь Ісус мовив: «Ти не розумієш зараз, що Я роблю, а зрозумієш пізніше». ⁸Петро сказав Йому: «Ти ніколи не митимеш ніг моїх!» На те Ісус відповів: «Якщо Я не обмию їх, то не матимеш ти місця поруч зі Мною».

⁹«Господи, — попросив Симон-Петро, — обмий не лише ноги, а й руки мої і голову!» Тоді Ісус до нього й каже: ¹⁰«Тому, хто обмився, лише ноги обмити треба, бо він чистий увесь. І ви чисті,

¹ **13:5 мити... ноги** Звичай, який існував у першому сторіччі, оскільки люди носили сандалії подорожуючи пильними шляхами. Цей обов'язок, як правило, виконувала прислуга. Також див.: у віршах 6–14.

та не всі». ¹¹Він знав того, хто зрадить, тому й сказав так: «Ви чисті, та не всі».

¹²Скінчивши обмивати ноги, Ісус знову вдягнувся і, повернувшись на Своє місце за столом, мовив: «Чи розумієте ви, що Я для вас зробив? ¹³Ви називаєте Мене Вчителем і Господом, і маєте рацію, бо це Я. ^{14–15}Тож якщо Я, Господь і Вчитель, обмив ноги вам, то вам належить обмивати ноги один одному. Я подав вам приклад, щоб ви могли служити іншим так, як і Я служив вам.

¹⁶Істинно кажу вам: жоден слуга не важливіший за свого господаря, так і Посланець не більший від Того, Хто Його послав. ¹⁷Якщо знатимете це, то щасливі будете, виконуючи такі правила. ¹⁸Я не кажу про вас усіх. Я знаю тих, кого вибрав. Та мусить збутися те, що написано у Святому Писанні: „Той, хто хліб їв зі Мною, повернувся проти Мене”². ¹⁹Я кажу вам про це зараз, перш ніж це збудеться, а коли воно збудеться, ви повірите: Я — Суцний³. ²⁰Істинно кажу вам, хто приймає Мого посланця, той приймає і Мене, а хто приймає Мене, той приймає і Того, Хто Мене послав».

Ісус виявляє зрадника

(Мт. 26:20–25; Мк. 14:17–21; Лк. 22:21–23)

²¹Мовивши це, Ісус сильно стурбувався і сказав відверто: «Істинно кажу вам: серед вас є один, хто зрадить Мене». ²²Та Його учні почали дивитися один на одного, не розуміючи, про кого Він каже. ²³Один з Його учнів, той, котрого Ісус любив, був поруч з Ісусом за столом. ²⁴Симон-Петро кивнув йому, щоб той спитав, про кого це Ісус мовив. ²⁵Той, нахилившись близько до Ісуса, запитав: «Господи, хто він?» ²⁶І відповів Ісус: «Це той, для кого Я вмочу скибку хліба в миску». Тоді Він вмочив хліб у миску й подав його Юді, сину Си-

² **13:18 повернувся проти Мене** Див.: Пс. 41:9.

³ **13:19 Я — Суцний** Або «Я Той, Хто Є». Це було ім'я Господа, яке використовувалося у Старому Заповіті. Див.: Іс. 41:4; 43:10; Вих. 3:14. Проте, воно також може означати «Я є Він (Христос)». Також див.: у віршах 28 та 58.

мона Іскаріота. ²⁷І лише Юда взяв той хліб, як сатана увійшов у нього. Тоді мовив Ісус до Юди: «Роби швидше те, що збираєшся зробити».

²⁸Та ніхто з тих, хто сидів поруч за столом, не зрозумів, чому Він так сказав Юді. ²⁹Через те, що Юда мав скриньку для грошей, одні думали, що Ісус сказав йому купити все, що потрібно для свята, інші, що Він велів роздати трохи грошей бідним. ³⁰Юда взяв шматок хліба в Ісуса і відразу вийшов. Була ніч.

Любть одне одного

³¹Після того, як Юда вийшов, Ісус мовив: «Прийшов час Сину Людському здобути славу, яка належить Йому, а через Нього і Бог прославиться. ³²Оскільки Бог здобуває славу через Нього, то й Син Людський прославиться через Бога. І Бог незабаром прославить Його. ³³Діти мої, вже не довго Я буду з вами, а потім ви шукатимете Мене. Це буде так, як Я сказав юдеям: „Ви не зможете піти туди, куди йду Я”. Так і вам Я кажу. ³⁴Я даю вам нову заповідь: любіть один одного. Як Я вас полюбив, ви повинні любити один одного. ³⁵Всі знатимуть, що ви Мої учні, якщо ви любитимете один одного».

Ісус говорить, що Петро зречеться Його

(Мт. 26:31–35; Мк. 14:27–31; Лк. 22:31–34)

³⁶«Господи, куди ж Ти йдеш?» — спитав Симон-Петро.

«Ти не можеш іти за Мною, куди Я йду, а пізніше — йтимеш», — відповів Ісус. ³⁷Петро знову запитав: «Господи, чому я зараз не можу йти? Я за тебе життя покладу». ³⁸Ісус відповів: «Чи й насправді ти покладеш своє життя? Істинно кажу тобі: ще до того, як півень проспіває, ти тричі зречешся Мене».

Ісус заспокоює Своїх учнів

14 ¹«Нехай не тривожаться ваші серця, — мовив Ісус. — Продовжуйте вірити в Бога, та вірте також в Мене. ²У домі Отця Мого багато кімнат, і якби не так було, то Я б вам сказав. Я

йду туди, щоб приготувати місце для вас. ³А коли піду й приготую, то повернуся й заберу вас з Собою, щоб ви були там, де Я. ⁴Куди Я піду, туди й ви шлях знаєте».

⁵Хома й каже тоді: «Господи, ми не знаємо, куди Ти йдеш. Звідки нам знати шлях?» ⁶«Я є Шлях, Істина й Життя, — відповів Ісус. — І ніхто не прийде до Отця інакше, як через Мене. ⁷Якщо ви справді знали Мене, то знали й Отця Мого. І відтепер ви знаєте Його, ви бачили Його».

⁸Тоді Пилип мовив: «Господи, покажи нам Отця, і цього буде досить для нас». ⁹Ісус відповів: «Я був серед вас так довго, а ти, Пилипе, досі не знаєш Мене? Хто бачив Мене, той і Отця бачив. Як ти можеш казати: „Покажи нам Отця”? ¹⁰Хіба ти не віриш, що Я є в Отці, а Отець у Мені? Слова, що кажу вам, ідуть не від Мене. Отець, Який є в Мені, вершить справи Свої. ¹¹Повірте Мені, коли кажу, що Я є в Отці, а Отець в Мені. Якщо ж ні, то повірте в Мене за чудесні справи Мої. ¹²Істинно кажу вам: хто вірить у Мене, зможе здійснити те ж, що й Я. Так! Він здійснить навіть більше, бо Я йду до Отця Свого. ¹³І як попросите ви щось здійснити в ім'я Моє, Я здійсно те. Я зроблю це, щоб слава Отця явилася через Сина Його. ¹⁴Якщо попросите чогось в Моє ім'я, те Я виконаю».

Ісус обіцяє пришестя Святого Духа

¹⁵«Якщо любите Мене, то виконуватимете Мої заповіді. ¹⁶І Я проситиму Отця, а Він дасть вам іншого Помічника¹, який буде з вами вічно. ¹⁷Це Дух Істини², якого світ не може прийняти, бо не бачить і не знає його. Ви ж його знаєте, бо він живе з вами і буде жити в вас.

¹⁸Я не залишу вас сиротами, та повернуся до вас. ¹⁹Ще трохи, і світ уже не побачить Мене, ви ж бачитимете Мене,

¹ **14:16 Помічника** Або «Розрадника», «Святого Духа». Див.: «Святий Дух». Також вірш 26.

² **14:17 Дух Істини** Або «Святий Дух». Див.: «Святий Дух». Саме Він ніс розуміння істини Господньої послідовникам Ісуса. Див.: Ін. 16:13.

бо Я живу і ви будете жити. ²⁰І того дня ви дізнаєтеся, що Я в Отці Своєму, а ви в Мені, а Я в вас. ²¹Хто приймає Мої заповіді й дотримується їх, той справді любить Мене, а хто любить Мене, того й Отець Мій полюбить, і Я любитиму того і явлюся йому».

²²І спитав Його Юда, але не Іскаріот: «Господи, як же це так, що Ти лише нам явишся, а не світові?» ²³Ісус мовив у відповідь: «Хто любить Мене, той слідуватиме вченню Моєму, і Отець любитиме того. І Ми прийдемо до Нього й будемо з Ним. ²⁴Хто ж не любить Мене, той не слідує вченню Моєму. І слово, що ви чуєте, йде не від Мене, воно належить Отцю Моєму, Який послав Мене.

²⁵І все це Я вам казав, поки був разом з вами. ²⁶Та й Помічник, Дух Святий, Якого Отець пошле в ім'я Моє, навчить вас усього. Він нагадає вам усе, що Я казав.

²⁷Живіть у злагоді. Я залишаю вам мир, та не так, як світ його дає! Нехай не тривожаться серця ваші й не страхаються. ²⁸Ви чули, як Я казав вам, що залишаю вас, але повернуся знову. Якби ви Мене любили, то зараз би раділи, що до Отця Я йду, тому що Він величніший за Мене. ²⁹Я казав вам про це зараз, перш ніж воно трапиться. А коли це станеться, ви зможете пересвідчитися й повірите.

³⁰Недовго вже говоритиму Я з вами, бо йде правитель світу цього¹, але він не має влади наді Мною. ³¹І всі ці події відбуваються для того, щоб світ узнав, як люблю Я Отця. І чиню так, як наказав Отець Мені. Вставаймо ж і ходімо разом звідси».

Ісус, мов та лоза виноградна

15 Ісус казав: «Я є справжня лоза виноградна, а Отець Мій — виноградар. ²Він зрізує все галуззя², що не дає плодів³. Він підрізає й чистить

¹ 14:30 правитель світу цього Тобто «сатана». Див.: «сатана».

² 15:2 галуззя Або «послідовники Ісуса». Див.: Ін. 1:5.

³ 15:2 не дає плодів Це означає, що послідовники Ісуса мають жити життям, яке свідчить, що вони належать Христу.

кожну гілку, що плід несе, і тоді вона ще більше плодоносить. ³Ви вже очистилися вченням, що приніс Я вам. ⁴Тож лишайтесь в Мені, а Я залишуся в вас. Галузка не спроможна сама собою плід давати, якщо вона не є лозою. Так і ви не зможете, якщо не будете в Мені.

⁵Я є лоза, а ви — галуззя. Той, хто перебуває в Мені, а Я в ньому, дає врожай багатий. А без Мене ви не зможете нічого вдіяти. ⁶Якщо ж хто не залишиться в Мені, то буде подібний до відрізаної галузки: її викинуть, і вона зів'яне. Люди збирають сухе галуззя, кидають його у вогонь і спалюють його.

⁷Якщо ви перебуватимете в Мені, і Моє вчення буде в вас, тоді просіть чого хочете — і матимете. ⁸І через те Отець здобуде славу, що ви дасте багатий врожай і станете Моїми учнями. ⁹Як полюбив Отець Мене, Я теж так полюбив вас. Живіть ж у Моїй любові! ¹⁰Якщо будете дотримуватися заповідей Моїх, то житимете в Моїй любові. Так само і Я виконував заповіді Отця Мого, і зараз залишаюся в Його любові.

¹¹Я все це вам сказав, аби радість Моя була з вами і щоб ваша радість була повна. ¹²Ось заповідь Моя: щоб ви любили один одного, як Я вас полюбив. ¹³Немає більшої любові, коли людина своє життя покладе за друга. ¹⁴Всі ви — Мої друзі, якщо виконуете все, що Я вам заповідаю. ¹⁵Я більше не називаю вас слугами — слуга не відає, що господар його робить. Я назвав вас друзями, бо все довірив вам, що чув Я від Отця Свого.

¹⁶Ви Мене не вибирали, то Я вас вибрав Сам і призначив, щоб ішли ви й приносили плоди вічні. Тоді чого попросите в ім'я Моє, все матимете від Отця. ¹⁷Ось вам Мій Заповіт: любіть один одного».

Попередження Ісуса своїм учням

¹⁸«Якщо світ зненавидить вас, то пам'ятайте, що він іще раніше зненавидів Мене. ¹⁹Якби належали ви світу, він, як

Також див.: Ін. 15:7–10.

своїх, любив би вас. Але ви не належите світу, бо Я обрав вас зі світу, і тому світ вас ненавидить.²⁰ І пам'ятайте, що Я сказав вам: „Слуга не важливіший за свого господаря”. Хто переслідує Мене, той переслідує і вас. Хто ж слухатиметься Мого вчення, той слухатиметься й вашого слова.

²¹Але люди робитимуть усе це вам з-за Мене, не знаючи Того, Хто послав Мене.²² Якби Я не прийшов і не став би говорити з ними, вони б ніякого гріха не мали, та зараз немає прощення їм за їхні гріхи.²³ Той, хто ненавидить Мене, ненавидить й Отця Мого.²⁴ Якби Я не робив перед людьми таких вчинків, яких більш ніхто не здійснював, гріха б вони не мали. Але вони побачили все, що зробив Я, та все ж ненавидять Отця і разом з Ним Мене.²⁵ І все це сталося для того, щоб збулися слова, записані в їхньому Законі: „Мене ненавидять вони, та без причини”¹.

²⁶Коли ж Я пришлю вам від Отця Помічника², що є Духом Істини³ і від Отця йде, то на Мою Він користь свідчатиме.²⁷ Ви також свідчатимете про Мене людям, бо ви зі Мною були від самого початку».

Продовження прощальної промови Ісуса

16 ¹«Я все це розповів вам, щоб не зневірилися ви у скрутну годину.² Люди виженуть вас із синагоги, та прийде час, коли, вбивши когось із вас, вважатиме вбивця, що служив він Богу.³ Всі діятимуть так, бо ні Отця не пізнали Мого, ані Мене.⁴ І розповів Я вам про це, щоб згадали ви, коли прийде той час, що попереджав Я вас. А не сказав вам про це з самого початку через те, що був тоді це з вами».

Ісус говорить про Дух Святий

⁵«А зараз до Того вирушаю Я, Хто послав Мене, і жоден із вас не запитає

¹ 15:25 Мене... без причини Див.: Пс. 34:16 або 68:4.

² 15:26 Помічника Або «Розрадника». Також див.: Ін. 16:7–8.

³ 15:26 Духом Істини Або «Святим Духом». Див.: «Святий Дух». Саме Він несе розуміння істини Господньої послідовникам Ісуса. Див.: Ін. 16:13.

Мене: „Куди Ти йдеш?”⁶ Зараз, коли Я вам усе це розповів, серця ваші сповнилися смутком.⁷ Та істинно кажу: для вас же ліпше буде, щоб Я пішов, інакше не прийде Помічник. Пішовши, Я пришлю Його до вас.⁸ І коли Він прийде, то виявить людям світу правду про гріх, праведність і суд.⁹ Він доведе людям, що вони грішні, бо не вірять у Мене.¹⁰ Він доведе як помилялися вони про праведність Господню. Я ж до Отця йду, і ви Мене вже не побачите.¹¹ Він доведе, що є Божий суд, бо правителя світу цього⁴ вже засуджено.¹² І ще багато чого хотів би Я вам сказати, та зараз іще не знесете ви всього того.¹³ Але як прийде Дух Істини, то направить вас до істинної правди, і не від Себе говоритиме Він, а скаже те, що почує. Він сповістить вас про прийдешнє.¹⁴ Він принесе Мені славу, бо візьме те, що належить Мені й відкриє його вам.¹⁵ Все, що належить Отцю Моєму, належить і Мені. Ось чому кажу Я, що візьме Він те, що Мені належить, і відкриє вам».

Ваш смуток обернеться радістю

¹⁶ «Незабаром Я полишу вас, але ж трохи згодом ви знов побачите Мене».

¹⁷Тоді дехто з Його учнів почали казати один одному: «Що означають ці Його слова: „Незабаром Я полишу вас, але ж трохи згодом ви знов побачите Мене?” Або ці: „Бо до Отця Я йду?” »¹⁸ І ще вони казали: «Що це за „згодом”, про що це Він говорить? Ми не розуміємо, що Він каже».

¹⁹Ісус знав, що вони хотіли Його запитати, тож мовив: «Ви сперечаєтеся поміж собою про те, що Я сказав: „Незабаром Я полишу вас, але ж трохи згодом ви знов побачите Мене”.

²⁰Істинно кажу вам: будете стогнати й голосити, а світ радітиме; сумуватимете, та смуток ваш обернеться радістю.²¹ Коли жінка народжує дитину, то терпить муки, бо прийшов її час, а як народить, то забуває про всі страждання, бо сповнена радістю, що людина

⁴ 16:17 правителя світу цього Або «сатану». Див.: «сатана».

прийшла у світ. ²²Тож і ви засмучені зараз. Та Я знову побачу вас, і ви будете мати радість, і ніхто не зможе позбавити вас її. ²³І не питатимете ви в той день у Мене нічого. Істинно кажу вам: хоча б що ви попросили в Отця в Моє ім'я, Він усе вам дасть. ²⁴Та досі ви не просили ще нічого в Моє ім'я. Тож просіть, і все одержите, щоби радістю сповнилися серця ваші».

Перемога над світом

²⁵«Про все це Я розповідав вам притчами, щоб не відкривати істинне значення слів Моїх. Та прийде час, коли Я вже не говоритиму притчами, а просто повідаю вам про Отця. ²⁶Того дня ви зможете просити в Моє ім'я, і Я вже не кажу, що проситиму за вас Отця. ²⁷Бо Сам Отець вас любить за те, що ви любите Мене. Він любить вас за те, що ви повірили, що Я прийшов від Бога. ²⁸Так, Я прийшов у цей світ від Отця, а зараз залишаю вас і повертаюся до Нього».

²⁹І учні сказали Йому: «Ось зараз Ти говориш чітко й відверто і не розповідаєш притчами. ³⁰Тепер ми знаємо, що Тобі все відомо, і навіть не маєш потреби, щоб Тебе хтось питав. І тому ми віримо, що Ти прийшов від Бога».

³¹І сказав Ісус: «То тепер ви вірите? ³²Послухайте! Надходить час, і він уже прийшов, коли ви всі розійдетеся. Кожен повернеться до своєї домівки, а Мене залишите. Та Я не самотній, бо Отець Мій зі Мною. ³³Розповів Я вам про все для того, щоб ви мали через Мене мир та спокій. У цьому світі ви страждатимете, та будьте мужні! Я переміг світ!»

Ісус молиться за своїх учнів

17 ¹Мовивши так, Ісус звів очі до неба і сказав: «Отче, прийшов час: даруй славу Синові Своему, щоб Син Твій зміг прославити Тебе. ²Ти дав Йому владу над всіма людьми, щоб Він дарував вічне життя тим, кого Ти Йому дав. ³Вічне життя в тому, щоб вони

могли знати Тебе, Єдиного, Істинного Бога, й Ісуса Христа, Посланця Твого.

⁴Я прославив Тебе на землі і завершив те, що Ти доручив Мені зробити. ⁵А зараз даруй Мені славу разом з Тобою, Отче, славу, яку Я мав з Тобою ще до існування світу. ⁶Я показав, який Ти є тим людям, котрих Ти дав Мені від світу. Вони були Твоїми, але Ти дав їх Мені, і вони послушалися Твого слова.

⁷Зараз же вони знають, що усе, що Ти дав Мені, йде від Тебе. ⁸Я дав їм вчення, що Ти дарував Мені, і вони прийняли його. Вони зрозуміли істинно, що Я прийшов від Тебе й повірили, що Ти прослав Мене. ⁹Я молюся за них. Я не молюся за всіх людей, а лише за тих, кого Ти дав Мені, бо вони — Твої.

¹⁰Все, що Моє — Твоє, а Твоє — Моє, і Я прославився через них. ¹¹Я йду до Тебе. Я вже не належу цьому світові, а вони залишаються в ньому. Отче Святий, збережи їх в ім'я Твоє, Яке Ти дав Мені, щоб вони були єдиними — так, як Ми єдині. ¹²Коли Я був з ними, то оберегав їх ім'ям Твоїм, яке Ти дав Мені. Я захищав їх, і жоден із них не загинув, крім одного, котрий приречений був на загибель. Усе це збулося, як і було сказано у Святому Писанні.

¹³Тепер Я йду до Тебе, але молитву цю промовляю тут, поки перебуваю в цьому світі, щоб цим людям передалася радість Моя, і щоб мали вони радість досконалу.

¹⁴Я приніс ім слово Твоє, та люди зненавиділи їх, бо вони не належать цьому світові, як і Я не належу йому. ¹⁵Я не молюся за те, щоб Ти забрав їх зі світу. Я молюся за те, щоб Ти вберіг їх від лиха. ¹⁶Вони не належать світові цьому, як і Я йому не належу.

¹⁷Приготуй їх на служіння Тобі через служіння істині. Вчення Твоє — істина. ¹⁸Як Ти послав Мене у світ, так і Я послав їх у світ. ¹⁹Я відаю Себе Тобі на служіння від їхнього імені, щоб і вони могли повністю присвятити себе служінню Тобі.

²⁰Та Я молю Тебе не лише за них, а

також і за тих, хто вірить у Мене завдяки вченню, яке вони несуть для інших. ²¹Я молосся за те, щоб усі ці люди єднались у вірі й жили так, як Ти, Отче — в Мені, а Я — в Тобі. Нехай і вони будуть об'єднані з Нами, щоб світ повірив, що Я — Твій Посланець. ²²Я приніс їм славу, що Ти дав Мені, щоб вони єдналися так, як Ми з Тобою. ²³Я буду в них, а Ти — в Мені, щоб і вони могли стати єдиним цілим, щоб світ дізнався, що ти послав Мене, і полюбив їх так, як полюбив Мене.

²⁴Отче, Я хочу, щоб ті, кого Ти дав Мені, були зі Мною там, де буду Я, щоб вони могли побачити славу Мою, що ти дав Мені, бо полюбив Мене, ще до створення світу. ²⁵Отче Праведний! Світ не знає Тебе, та Я знаю Тебе, і вони знають, що Ти послав Мене. ²⁶Я відкрив їм, який Ти є, і надалі відкриватиму, щоб та любов, якою Ти полюбив Мене, огорнула і їх, і щоб Я й надалі жив у їхніх серцях».

Арешт Ісуса (Мт. 26:47–56; Мк. 14:43–50; Лк. 22:47–53)

18 ¹Мовивши це, Ісус разом зі Своїми учнями подався на протилежний бік долини Кідрон, де знаходився сад. Тож вони там й залишилися. ²Юда, зрадник Його, також знав це місце, бо Ісус часто зустрічався там зі Своїми учнями. ³Прийшовши до саду, Юда привів закін воїнів і сторожу з храму, яких послали головні священники й фарисеї. Воїни мали з собою ліхтарі, смолоскипи й зброю.

⁴Знаючи, що має статися з Ним, Ісус вийшов наперед і запитав їх: «Кого ви шукаєте?» ⁵Ті відповіли: «Ісуса з Назарета». Тоді Він мовив їм: «Це Я» ¹. Юда, котрий зрадив Його, стояв там з ними. ⁶Коли Він сказав: «Це Я» — всі відступили назад і попадали на землю.

⁷Тоді Ісус знову запитав їх: «Кого ви шукаєте?» А ті відповіли: «Ісуса з Назарета». ⁸І сказав тоді Ісус: «Я ж вам

¹ **18:5** **Це Я** Це також може перекладатися як «Я — Суцый». Див.: Ін. 8:24, 28, 58; 13:19; 18:8.

сказав, що це Я. Отже, якщо ви шукаєте Мене, то нехай ці люди йдуть собі».

⁹Ісус сказав так, щоб збулися слова, сказані раніше: «Я не загубив жодного з тих, кого Ти дав Мені». ¹⁰Симон-Петро мав меч і, вихопивши його з піхов, вдарив слугу первосвященника та відтяв йому праве вухо. А звали того слугу Малх. ¹¹І сказав Ісус Петрові: «Вклади меч свого назад до піхов. Я повинен випити чашу ² страждань, яку Отець дав Мені».

Ісус перед Анною

(Мт. 26:57–58; Мк. 14:53–54; Лк. 22:54)

^{12–13}Тоді воїни, на чолі зі своїм командиром, і юдейська сторожа схопили Ісуса. Вони зв'язали Його й повели спочатку до Анни, Каяфиного тестя. Каяфа був первосвященником того року. ¹⁴Саме Каяфа раніше радив юдеям, що було б краще, якби один Чоловік помер за народ.

Петро відрікається від Ісуса

(Мт. 26:69–70; Мк. 14:66–68; Лк. 22:55–57)

¹⁵Симон-Петро разом із іншим учнем ³ ішов за Ісусом. Того другого добре знав первосвященик, тож він і зайшов у двір первосвященика разом з Ісусом. ¹⁶А Петро зостався зовні, коло воріт. Тоді другий учень, котрий добре був знайомий первосвященикові, сказав щось служниці і провів Петра. ¹⁷Служниця й каже Петрові: «Ти також один із учнів Цього Чоловіка?» А Петро відповів їй: «Ні!» ¹⁸Тим часом слуги й сторожа, назбиравши хмизу, розклали вогнище й стали гуртом коло нього, щоб погрітися, бо було холодно. Петро також стояв з ними й грівся.

Допит Ісуса (Мт. 26:59–66; Мк. 14:55–64; Лк. 22:66–71)

¹⁹Первосвященик поцікавився в Ісуса про Його учнів і про Його вчення. ²⁰І

² **18:11** **випити чашу** Символ страждань. Ісус використовує метафору «випити чашу», в значенні «прийняти страждання», які йому необхідно буде пройти.

³ **18:15** **іншим учнем** Можливо, що тут і далі Іоан, не називаючи імені, пише про себе.

відповів Ісус: «Я завжди говорив відкрито перед людьми. Я завжди навчав у синагогах і храмі, де збираються всі юдеї, і ніколи нічого не приховував.²¹ Навіщо ж допитуєш Мене? Запитай тих, хто слухав Мене і чув, що Я казав. Вони, напевно, знають!»

²²Коли Ісус це мовив, то один зі сто-рожі підійшов до Нього і вдарив Його, сказавши: «Як Ти смієш так відповідати первосвященикові?»²³ Ісус же йому на те: «Якщо Я сказав щось не так, то що саме? А якщо Я сказав правду, то навіщо б'єш Мене?»²⁴ Тоді Анна відіслав зв'язаного Ісуса до первосвященика Каяфи.

Петро знову зрікається Ісуса

(Мт. 26:71–75; Мк. 14:69–72; Лк. 22:58–62)

²⁵Увесь цей час Симон-Петро грівся біля вогнища. Коли його запитали: «Чи й ти часом не з Його учнів?» — то він відкріся, мовивши: «Ні». ²⁶Один із родичів того слуги первосвященика, якому Петро відтяв вухо, спитав: «Чи не тебе я бачив у саду разом з Ним?»²⁷ Петро й цього разу відкріся, і тієї ж миті проспівав півень.

Суд над Ісусом у Понтія Пилата

(Мт. 27:1–2, 11–31; Мк. 15:1–20; Лк. 23:1–25)

²⁸І повели Ісуса від Каяфи до палацу прокуратора. Було це рано вранці. Юдеї не схотіли заходити туди, щоб не осквернитися¹, і щоб можна було на свято їсти пасхальну їжу.²⁹ Тож Пилат вийшов до них і спитав: «У чому ви звинувачуєте цього Чоловіка?»³⁰ Вони йому відповіли: «Він злочинець, тому й привели ми Його до тебе!»

³¹Тоді Пилат сказав: «Заберіть Його і судіть самі, за вашим законом». Та вони мовили: «Але твій закон не дозволяє нам нікого засуджувати на смерть». ³²І сталося так, як передікав Ісус, коли говорив про те, якою смертю помре.

³³Пилат повернувся до свого палацу й, покликавши Ісуса, запитав Його:

¹ 18:28 осквернитися Юдеї не могли відвідувати неюдейські місця, бо це оскверняло особливий обряд очищення перед поклонінням Господу. Див.: Ін. 11:55.

«Ти — Цар Юдейський?»³⁴ Ісус йому відповів: «Ти це від себе кажеш, чи інші тобі розповіли про Мене?»³⁵ «Хіба я юдеї? — запитав Пилат. — Це Твої співвітчизники й первосвященики привели Тебе до мене. Що лихого Ти вчинив?»³⁶ І відповів Ісус: «Мое Царство не належить цьому світові. Якби воно належало, то слуги Мої воювали б так, щоб не виданий би Я був юдеям. Та Царство Моє не звідси». ³⁷Тоді Пилат мовив: «Отже, Ти Цар».

«Це Ти сказав, що Я Цар, — відповів Ісус. — Народився ж Я і прийшов у цей світ заради того, щоб свідчити про істину. І кожен, хто на боці істини, при-слухається до Мого Голосу».

³⁸Пилат тоді й питає: «Що ж є істи-на?» І мовивши так, він знову вийшов до юдеїв і сказав: «Я не знаходжу ніякої провини за Цим Чоловіком. ³⁹Та є у вас звичай, за яким я відпускаю когось із злочинців на Пасху. Чи хочете, щоб я відпустив для вас Царя Юдейського?»⁴⁰ Ті знову загукали: «Не Його відпусти, а Варавву!» Варавва ж був розбійником.

Знування з Ісуса

19¹Тоді Пилат наказав забрати Його й покарати батогами. ²І воїни, спілвши тернового вінка, наділи його Ісусу на чоло й накинули на Нього ба-грянницю. ³Вони підходили до Нього, кажучи: «Вітаємо Тебе, Цар Юдей-ський!» — і били Його по обличчю.

Ісус знову перед Пилатом

⁴Пилат знову вийшов і звернувся до юдейських лідерів: «Послухайте, я на-кажу вивести Його до вас, щоб ви знали, що я не бачу ніякої провини за Ним».

⁵І вийшов Ісус, і на Ньому був тер-новий вінок, а на плечах Його була ба-грянниця. Тоді Пилат мовив: «Ось цей Чоловік!»⁶ Побачивши Його, головні священики та варта храму загукали: «Розіпни Його! Розіпни Його!»

«Ви самі беріть Його і розпинайте!» — сказав Пилат. — Бо я не знаходжу ніякої провини за Ним».

⁷«Ми маємо Закон, і згідно з ним Він мусить померти, бо назвав себе Сином Божим», — відповіли юдеї Пилатові. ⁸Почувши це, Пилат ще більше злякався. ⁹Він знову повернувся до свого палацу й запитав Ісуса: «Звідки Ти?» Але Той йому і слова не відповів. ¹⁰«Ти не хочеш зі мною розмовляти? — Запитав Пилат. — Ти, напевно, знаєш, що я маю владу відпустити Тебе або ж розп'ясти?»

¹¹Тоді Ісус сказав: «Не мав би ти ніякої влади наді Мною, якби не була вона дарована тобі Богом. Отже, на тому, хто видав Мене тобі, лежить більший гріх».

¹²Після цього Пилат намагався знайти спосіб звільнити Ісуса, та юдеї кричали: «Якщо ти Його звільниш, то це означатиме, що ти не є цезаревим другом! Кожен, хто вдає з себе царя, йде супроти цезаря!» ¹³Коли ж Пилат почув це, то вивів Ісуса, а сам сів на суддівське місце, що звалось «Бруківка». По-гебрейському воно звалось «Гаввата».

¹⁴Було це в п'ятницю перед Пасхою, близько полудня. І сказав тоді Пилат юдеям: «Ось ваш Цар!» І всі закричали: ¹⁵«Забери Його! Забери Його геть! Розпни Його!»

«Ви хочете, щоб я розп'яв вашого Царя?» — спитав Пилат. А головні священники відповіли йому: «У нас немає іншого царя, крім цезаря!» ¹⁶Тоді Пилат віддав їм Ісуса на розп'яття. І вони взяли Його під варту.

Розп'яття (Мт. 27:32–44; Мк. 15:21–32; Лк. 23:26–39)

¹⁷І пішов Ісус, несучи Свій хрест, до місця, що звалось Лобним, арамією мовою Голгофа. ¹⁸Там Його й розп'яли, а разом з Ним ще двох по обидва боки, так що Ісус виявився посередині. ¹⁹Пилат звелів зробити напис на табличці й прибити її на хресті. «ІСУС НАЗАРЕТЯНИН. ЦАР ЮДЕЙСЬКИЙ» було там написано.

²⁰Цей надпис був зроблений арамією, грецькою та латинською мовами. Та багато юдеїв прочитало його, бо місце, де розп'яли Ісуса, було недалеко

від міста. ²¹Та головні юдейські священники сказали Пилатові: «Напиши не „Цар Юдейський“, а так: „Цей Чоловік сказав: Я — Цар Юдейський“».

²²Пилат відповів їм: «Що я написав, те й написав».

²³Розп'явши Ісуса, воїни взяли Його одяг і розділили на чотири частини, щоб кожному дісталось. Вони взяли також туніку, але вона була без швів — цільна, зіткана зверху до низу. ²⁴Тоді вони сказали один одному: «Не будемо її рвати, натомість кинемо жереб, кому вона дістанеться». І збулося сказане у Святому Писанні:

«Вони розділили одяг Мій між собою
і кинули жереб на Моє вбрання,
кому воно дістанеться».

Псалми 22:18

Отже, воїни так і зробили.

²⁵Біля хреста, на якому був розп'ятий Ісус, стояли Його мати, материна сестра, Клеопова жінка Марія та Марія Магдалина.

²⁶Побачивши, що Його матір і учень, якого Він дуже любив, стоять поруч, Ісус промовив до матері: «Жінко, ось твій син». ²⁷І учневі: «Це твоя мати». І учень узяв її до себе, і жила вона потім у нього.

Смерть Ісуса (Мт. 27:45–56; Мк. 15:33–41;

Лк. 23:44–49)

²⁸Після цього Ісус, знаючи, що все вже звершено, і щоб виконати сказане у Святому Писанні, сказав: «Мене мучить спрага»¹. Так здійснилося сказане у Святому Писанні.

²⁹Там стояла посудина, повна оцту, і воїни, змочивши губку, настромили її на палицю і піднесли до Ісусових уст. ³⁰Спробувавши трохи оцту, Ісус мовив: «Звершилося!» Тоді, схиливши голову, Він помер.

³¹То була п'ятниця. Щоб не залишати тіла на хрестах на суботу, бо та субота була особливо урочиста, вони попросили Пилата, щоб той наказав перебити

¹ 19:28 Мене... спара Див.: Пс. 21:15; 68:21.

розпі'ятим ноги¹ і зняти їх. ³²Тож при- йшли воїни, поперебивали ноги спочат- ку одному, а потім другому з тих двох, котрі були розпі'яті разом з Ісусом.

³³Підійшовши до Ісуса, вони побачи- ли, що Він уже помер і не стали роби- ти цього. ³⁴Але один воїн, узявши спис, проколов Ісусові бік, і з рани бризну- ли кров і вода. ³⁵Те засвідчив той, хто бачив це, і свідчення його істинне. Він знає, що каже правду, щоб ви повірили. ³⁶І здійснилося те, щоб виконати сказа- не у Святому Писанні: «Жодна кістка Його не буде поламана»². ³⁷І це сказано у Святому Писанні: «Вони дивитимуть- ся на Того, Кого прокололи списом»³.

Поховання Ісуса

(Мт. 27:57–61; Мк. 15:42–47; Лк. 23:50–56)

³⁸Згодом, Йосип із Ариматеї спитав у Пилата дозволу зняти Ісусове тіло з хре- ста. Він був учнем Ісуса, але тримав це в таємниці, бо боявся юдеїв. Отримавши дозвіл від Пилата, він пішов і зняв Ісусо- ве тіло. ³⁹З ним був і Никодим, котрий раніше приходив до Ісуса вночі. Він приніс із собою пахошів: суміш мирра з алое, літрів зі сто⁴. ⁴⁰І взявши Ісусове тіло, вони загорнули його в ляне по- лотно, змащене пахощами; так ховануть за юдейським звичаєм. ⁴¹Поруч із міс- цем, де розпі'яли Ісуса, був сад, а в саду тому була нова могила, в якій нікого не було поховано. ⁴²Оскільки була п'ятниця і юдеї готувалися до суботнього свята, та й гробниця була поруч, Ісуса там і поклали.

Учні знаходять Ісусову гробницю порожньою

(Мт. 28:1–10; Мк. 16:1–8; Лк. 24:1–12)

20 ¹Рано-вранці у перший день тижня, ще затемна Марія Маг- далена пішла до гробниці й побачила, що камінь, який затуляв вхід до печери, відсунуто. ²Прибігши до Симона-Петра

¹ 19:37 **перебити... ноги** Це робилося для того, щоб в'язні швидше вмирили.

² 19:36 Цитата приведена з книг Пс. 34:20; Вих. 12:46 та Числ. 9:12.

³ 19:37 Цитата приведена з книги Зах. 12:10.

⁴ 19:39 **літрів зі сто** Буквально «100 літра». «Літра», або «римський фунт», дорівнювала 327 гр.

й другого учня, якого любив Ісус, вона сказала: «Тіло Господа було забрано з гробниці й нам невідомо, куди Його поклали».

³Петро з тим учнем одразу ж пішли туди. ⁴Вони обоє бігли, але другий учень випередив Петра і прибіг до гробниці перший. ⁵Нахилившись, він побачив шматки полотна, що лежали там, але всередину не ввійшов.

^{6–7}У цей час наспів і Симон-Петро, який біг слідом, і, увійшовши до гроб- ниці, побачив полотняну плащаницю на долівці, а також хустину, що вкривала Ісусову голову. Вона була згорнута й ле- жала осторонь, окремо від плащаниці. ⁸Тоді й другий учень зайшов усередину, той, що прийшов перший, і, побачивши що сталося, повірив. ⁹Бо вони все ще не усвідомлювали сказаного у Свято- му Писанні, що Він має воскреснути з мертвих.

Ісус являється Марії Магдалені (Мк. 16:9–11)

¹⁰Після цього учні повернулися додому. ¹¹Та Марія залишилася біля могили й го- лосила. Так, плачучи, вона нахилилася, щоб зазирнути всередину, ¹²і побачила двох Ангелів, які сиділи, один в голо- вах, інший в ногах того місця, де лежало Ісусове тіло. І були вбрані вони в білі шати. ¹³Ангели запитали: «Жінко, чому ти плачеш?» А вона відповіла: «Якісь люди забрали звідси тіло Господа мого, і я не знаю, куди вони поклали Його». ¹⁴Сказавши так, вона обернулася й по- бачила Ісуса, Який стояв поруч, та не впізнала Його.

¹⁵Ісус тоді й каже: «Жінко, чого ти плачеш? Кого шукаєш?» Марія поду- мала, що то садівник, і звернулася до Нього: «Шановний добродію, якщо це ти виніс Його, то скажи, куди поклав тіло. Я заберу Його».

¹⁶Ісус гукнув до неї: «Маріє!» Вона тоді, обернувшись, сказала арамі- ською мовою: «*Раввуні!*» Це означає: «Вчителю!» ¹⁷Ісус сказав: «Не затримуй Мене, бо Я ще не зійшов до Отця Свого,

а йди до братів Моїх¹ і скажи їм: „Я повертаюся до Отця Свого і Отця вашого, до Бога Свого і Бога вашого”». ¹⁸Марія Магдалена пішла до учнів і сказала їм: «Я бачила Господа». І вона розповіла все, що Він сказав їй.

Ісус являється учням

(Мт. 28:16–20; Мк. 16:14–18; Лк. 24:36–49)

¹⁹Увечері того ж першого дня тижня зібралися Ісусові учні. Вони надійно замкнули за собою двері через страх перед юдеями. Раптом увійшов Ісус й став між ними, сказавши: «Мир вам!» ²⁰Промовляючи це, Він показував їм руки і Свій бік. Учні були раді бачити Господа. ²¹Тоді Ісус знову сказав їм: «Мир вам! Як Отець Мене послав, так і Я посилаю вас». ²²Мовивши так, він дихнув на них і сказав: «Прийміть Дух Святий. ²³Гріхи людські, які ви прощатимете, буде людям відпущено. Ті ж гріхи, що не прощатимете, не буде відпущено».

Ісус являється Хоми

²⁴Хоми, одного з дванадцятьох учнів, якого ще звали Близнюком², не було разом з усіма, коли приходив Ісус. ²⁵Тож інші учні сказали йому: «Ми бачили Господа!» А Хома їм відповідає: «Доки не побачу слідів від цвяхів на Його руках, не вкладу своїх пальців туди й не вкладу руки своєї в рану, що в Його боці, не повірю!»

²⁶Через тиждень Ісусові учні знову були в домі, і Хома був серед них. Хоча двері й були зачинені, як і першого разу, Ісус увійшов, і ставши перед ними, мовив: «Мир вам!» ²⁷Тоді звернувся до Хоми: «Вклади свого пальця сюди. Подивись на Мої руки. Простягни руку і вклади її до рани у Моєму боці. Перестань сумніватися й повір». ²⁸І відповів Йому Хома: «Мій Господи й Мій Боже!» ²⁹Тоді Ісус сказав йому: «Ти повірив, бо побачив Мене. Та блаженні ті, хто не бачили, та повірили».

¹ 20:17 до братів Моїх Йдеться про Ісусових учнів.

² 20:24 Близнюком Або «Дідимом».

Чому Іоан написав цю книгу

³⁰Ісус здійснив ще багато інших чудес у присутності Своїх учнів, про які не написано в цій книзі. ³¹Та все це написано, щоб ви могли повірити, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб, повіривши, здобули життя в Його ім'я.

Ісус являється Своїм учням

21 ¹Після цього Ісус ще раз явився Своїм учням біля Галилейського озера³. Ось як це сталося. ²Якось були разом Симон-Петро, Хома, який звався Дідимом, Нафанай з Кани, що в Галилеї, обидва сини Зеведеєві, а також ще двоє Ісусових учнів. ³Симон-Петро й каже: «Я йду ловити рибу». А решта йому: «Ми йдемо з тобою!» Тож вони пішли й сіли в човен, але тієї ночі нічого не зловили.

⁴Настав ранок. Ісус прийшов і став на березі, але учні Його не впізнали. ⁵І запитав Ісус: «Друзі, впіймали ви щось?» Вони відповіли: «Ні». ⁶Тоді Ісус сказав їм: «Закиньте сіть праворуч від човна, то й ловите». Вони закинули, а витягти вже не могли, так багато риби вони впіймали.

⁷Тоді улюблений учень Ісуса сказав Петрові: «Це ж Господь!» Почувши, що то був Господь, Петро об'язався навколо своїм одягом, бо він роздягнувся для риболовлі, й кинувся у воду. ⁸Решта учнів допливла до берега в човні, тягнучи за собою сіть із рибою. До берега там було недалеко, метрів зо ста⁴.

⁹Вийшовши з човна на берег, вони побачили там розкладене вогнище, на якому пеклася риба, а поруч лежав хліб. ¹⁰Ісус сказав їм: «Принесіть трохи риби, тієї, що ви зловили». ¹¹Симон-Петро увійшов до човна й витяг на берег сітку, повну великої риби. І було там сто п'ятдесят три рибини, та сіть від такої кількості не порвалася.

¹²І сказав Ісус: «Ідіть снідати!» І жоден з учнів не наважився запитати:

³ 21:1 Галилейського озера Буквально «Тиверіадського». Інша назва Галилейського озера. Див.: Ін. 61.

⁴ 21:8 метрів зо ста Буквально «зоо ліктів».

«Хто Ти?» — бо вони знали, що то Господь. ¹³Ісус підійшов, узяв хліба й дав їм. Він також дав їм і риби. ¹⁴І це було вже втретє, як Ісус з'явився Своїм учням після того, як Він воскрес з мертвих.

Ісус розмовляє з Петром

¹⁵Коли вже всі поспідали, Ісус запитав Симона-Петра: «Симоне, Іоанів сину, чи любиш ти Мене дужче, ніж усі інші?» Петро відповів: «Так, Господи, Ти знаєш, що я люблю Тебе». Ісус наказав йому: «Подбай про Моїх ягнят»¹.

¹⁶І вдруге Він спитав його: «Симоне, Іоанів сину, чи ти Мене любиш?» Петро відповів: «Так, Господи, Ти знаєш, що я Тебе люблю». Ісус сказав: «Паси овець Моїх».

¹⁷Ісус запитав Петра втретє: «Симоне, Іоанів сину, чи любиш ти Мене?» Петро засмутився від того, що Ісус утретє його спитав: «Чи любиш ти Мене?» Але відповів: «Господи, Ти все знаєш. Ти знаєш, що я Тебе люблю».

І сказав тоді Ісус: «Подбай про овець Моїх. ¹⁸Істинно кажу тобі: коли ти був молодий, ти вдягався сам і йшов, куди

¹ **21:15 ягнят** Говорячи про «ягнят» у цьому вірші, і «овець» у віршах 16 та 17, Ісус має на увазі Своїх послідовників. Див.: також Іоана 10.

тобі заманеться, та постарівши, простягатимеш руки свої і хтось інший одягатиме тебе й вестиме туди, куди ти не схочеш». ¹⁹Сказав Він це, щоб вказати, якою смертю Петро загине, щоб принести славу Господу. Після цих слів Ісус звернувся до Петра: «Іди за Мною».

²⁰Петро озирнувся й побачив, що за ними йшов улюблений учень Ісуса, той, що під час вечері нахилився до Нього й спитав: «Господи, хто ж той, що зрадить Тебе?» ²¹Тож, побачивши його, Петро спитав Ісуса: «Господи, а з ним що буде?» ²²Ісус відповів йому: «Може, Я хочу, щоб він залишився в живих, поки Я не прийду. Що тобі до цього? Ти йди за Мною!»

²³Чутка про те, що той учень не помре, розійшлася поміж братами. Але Ісус не казав, що той учень не помре. Він лише сказав: «Може, Я хочу, щоб він залишився в живих, поки Я не прийду. Що тобі до цього?» ²⁴Саме цей учень і свідчить про все, він же й написав це, і ми знаємо, що свідчення це правдиве.

²⁵Багато ще чого Ісус здійснив, і якщо про все написати докладно, то книг було б стільки, що цілий світ, я думаю, не вмістив би всього написаного.

Міжнародна біблійна ліга та її партнери у всьому світі забезпечують Писанням мільйони людей, які досі не мають надії. Ця життєдайна надія міститься у слові Божому. Кожна придбана Біблія «Сучасною мовою» надасть нам можливість надрукувати ще одну Біблію для людини, котра потребує слово Боже. Для того щоб надати Святе Писання ще більшій кількості людей, будь ласка, зробіть пожертвування через інтернет-сторінку www.bibleleague.org/donate або надішліть кошти до Міжнародної біблійної ліги, 1 Bible League Plaza, Crete, IL 60417. Міжнародна біблійна ліга існує з тією ціллю, щоб забезпечувати Бібліями «Сучасною мовою» та різноманітними біблійними матеріалами церкви та партнерські організації для їх роботи, яка допомагає людям повірити в Ісуса Христа.

Новий Заповіт: Сучасною мовою™ (УСП™)

© Міжнародна біблійна ліга

Новий Заповіт: Сучасною мовою™ (УСП™)

© Міжнародна біблійна ліга, 1996–2014

© Міжнародна біблійна ліга, карти, ілюстрації, 2012–2013

© Міжнародна біблійна ліга, додаткові матеріали, 2014

У випадку використання до 1 000 віршів письмовий дозвіл не потрібен, але сукупність цитат не може складати повного об'єму або перевищувати половини друкованого видання. Нижченаведена інформація повинна надаватися на титульній або авторській сторінці:

Цитата приведена з Нового Заповіту Сучасною мовою™ (УСП™)

Перевидання цитат з Нового Заповіту Сучасною мовою™ (УСП™) зроблено з дозволу Міжнародної біблійної ліги, 1996–2014

У випадку використання цитат з Нового Заповіту «Сучасною Мовою» в некомерційний виданнях, а саме: церковних бюлетенях, об'явах, плакатах тощо, повне пояснення авторського права непотрібно, проте наприкінці кожної цитати має бути посилання на «УСП». За письмовим дозволом на перевидання більше 1 000 віршів або використання цитат, які у сукупності складають більше половини друкованого видання, або будь-якими проханнями про використання тексту необхідно звертатися до Міжнародної біблійної ліги.

Публікація коментарів або перевидання цитат у комерційних цілях з Нового Заповіту «Сучасною мовою» потребує письмового дозволу від Міжнародної біблійної ліги. За дозволом необхідно звертатися за адресою: permissions@bibleleague.org.

Bible League International

PO Box 820648

Fort Worth, TX 76182, USA

Телефон: 888-542-4253

Електронна пошта: permissions@bibleleague.org

Веб-адреса: bibleleague.org

Безкоштовні електронні матеріали: bibleleague.org/downloads

